

Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2019:10

Maa- ja metsätalousministeriön tilinpäätös vuodelta 2018

Maa- ja metsätalousministeriö Helsinki 2019

Maa- ja metsätalousministeriö

ISBN PDF: 978-952-453-895-4

Helsinki 2019

Kuvailulehti

Julkaisija	Maa- ja metsätalousministeriö	6.3.2019	
Julkaisun nimi	Maa- ja metsätalousministeriön tilinpäätös vuodelta 2018		
Julkaisusarjan nimi ja numero	Maa- ja metsätalousministeriön julkaisuja 2019:10		
ISBN PDF	978-952-453-895-4	ISSN PDF	1797-397X
URN-osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-453-895-4		
Sivumäärä	67	Kieli	suomi
Asiasanat	tilinpäätös, talous, toimintakertomus		
Tiivistelmä	<p>Maa- ja metsätalousministeriön vuoden 2018 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.</p> <p>Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilausuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.</p>		
Kustantaja	Maa- ja metsätalousministeriö		
Julkaisun myynti/jakaja	Sähköinen versio: julkaisut.valtioneuvosto.fi Julkaisumyynti: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Presentationsblad

Utgivare	Jord- och skogsbruksministeriet	6.3.2019	
Publikationens titel	Bokslut för försvarsministeriet 2018		
Publikationsseriens namn och nummer	Jord- och skogsbruksministeriets publikationer 2019:10		
ISBN PDF	978-952-453-895-4	ISSN PDF	1797-397X
URN-adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-453-895-4		
Sidantal	67	Språk	finska
Nyckelord	bokslut, ekonomi, verksamhetsberättelse		
Referat	<p>Bokslutet för 2018 för jord- och skogsbruksministeriet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäkts- och kostnadskalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor.</p> <p>Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.</p>		
Förläggare	Jord- och skogsbruksministeriet		
Beställningar/ distribution	Elektronisk version: julkaisut.valtioneuvosto.fi Beställningar: julkaisutilaukset.valtioneuvosto.fi		

Sisältö

1	Maa- ja metsätalousministeriön toimintakertomus	8
1.1	Johdon katsaus	8
1.2	Vaikuttavuus.....	11
1.2.1	Toiminnan vaikuttavuus.....	11
1.2.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus.....	17
1.3	Toiminnallinen tehokkuus.....	20
1.3.1	Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus.....	26
1.3.2	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	29
1.3.3	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	29
1.4	Tuotokset ja laadunhallinta.....	29
1.4.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	29
1.4.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	32
1.5	Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	33
1.6	Tilinpäätösanalyysi.....	35
1.6.1	Rahoituksen rakenne.....	35
1.6.2	Talousarvion toteutuminen	35
1.6.3	Tuotto- ja kululaskelma.....	38
1.6.4	Tase	39
1.7	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	40
1.8	Arviointien tulokset	41
1.9	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	42
2	Talousarvion toteumalaskelma	43
3	Tuotto- ja kululaskelma	51
4	Tase	52

5	Liitetiedot.....	54
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus.....	55
	Maa- ja metsätalousministeriön (Kpy 440) tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot	56
	Maa- ja metsätalousministeriön (Kpy 440) tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset.....	57
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat	58
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely	59
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset.....	60
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot.....	61
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut	62
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat	63
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset	64
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat	65
	Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut.....	66

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat.....	67
Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat.....	68
Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset	69
Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio	70
Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot	71
6 Allekirjoitukset	72

1 Maa- ja metsätalousministeriön toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Hallitusohjelman biotalous ja puhtaat ratkaisut -kokonaisuuden osalta kärkihankkeet ovat olleet toimiva ratkaisu. Ne ovat elinkeinoelämän vipuvaikutusten lisäksi auttaneet kohdentamaan poikkihallinnollista virkamiestyötä yhteiskunnallisen vaikuttavuuden parantamiseksi. Maa-, metsä- ja kalataloudessa sekä elintarviketeollisuudessa on tehty merkittäviä investointeja, jotka ovat modernisoineet toimialoja, parantavat kilpailukykyä sekä lisäävät työpaikkoja biotalouden arvoketjussa.

Metsätieto- ja sähköiset palvelut -kokonaisuus on saanut runsaasti myönteistä palautetta erityisesti siitä, miten hankkeissa ovat yhdistyneet aihealueen tutkimus, pilotointi ja konkreettinen tekeminen. Suomen metsäkeskuksen sähköiset palvelut ja avoimet metsävaratiedot ovat merkittävästi parantaneet asiakaspalvelua.

Sinisen biotalouden monivuotiset innovaatio-ohjelmat pääsivät hyvään vauhtiin. Toimialan kärkiyritykset ovat sitoutuneet yhteiseen kehitystyöhön keskeisten tutkimuslaitosten ja yliopistojen kanssa.

Vaelluskalojen tilaa edistävillä toimilla on takanaan mittava, hyvin toimiva sidosryhmäyhteistyö ja kaikki käytettävissä oleva raha on sidottu yhdessä suunniteltuihin kohteisiin. Kiertotalouden kokeiluohjelma eteni suunnitellusti etsien keinoja ravinteiden hyötykäytön tehostamiseksi.

Maatalous- ja elintarvikeyrityksiin kohdistuvaa sääntelyä on kevennetty laaja-alaisesti. Hallinnollisen taakan keventäminen sisältyi kaikkeen lainsäädäntötyöhön. Lippulainena oleva elintarvikelain kokonaisuudistusta koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle jatkona kymmenille muille säädöshankkeille.

Hallituksen esityksiä annettiin 26, joista yhdeksän oli laajoja. Digitalisaation merkittävimpana kokonaisuutena vahvistettiin juuri ennen vuodenvaihdetta laki huoneistotietojärjestelmästä. Uudet asunto-osakeyhtiöt perustetaan vuoden alusta digitaalisesti eikä osakekirjoja enää paineta. Uuteen rekisteriin kerätään vähitellen tiedot kaikkien asunto-osakkeiden omistuksista ja panttauksista.

Sähköisten palveluiden kehittämistyö jatkui myös Maaseutuvirastossa ja Elintarviketurvallisuusvirastossa. Viljelijöistä 93 prosenttia haki tuet sähköisesti vuonna 2018. Ympäristöterveydenhuollon tietoja kokoava VATI-järjestelmä valmistui. Eduskunnan myönteinen vastine paikkatietopoliittiseen selontekoon kannustaa sen toimeenpano-ohjelman valmisteluun ja jalkauttamiseen.

Vuosia kestänyt mittava eläinten hyvinvointia koskeva lainsäädäntötyö lukuisine selvityksineen valmistui eduskunnan käsittelyyn.

Työ elintarviketiennin edistämiseksi jatkui aktiivisena. Vientimarkkinat laajenivat muun muassa Kiinassa ja Etelä-Afrikassa. Ministeriö rahoitti ja osallistui Food from Finland -vientityöhön yhdessä Elintarviketurvallisuusviraston kanssa jatkaen samalla viranomais selvitysten ja -neuvottelujen kautta työtä uusien elintarvikeryhmien viennin mahdollistamiseksi.

Kansainvälinen vaikuttaminen jatkui sekä lukuisien kahdenvälisen vierailujen ja tapaamisten että YK:n järjestöjen kautta laajalla asiantuntijuudella. Suomen aloitteesta YK:ssa päätettiin joulukuussa, että vuosi 2020 on kansainvälinen kasvinterveyden teemavuosi. Toiminta FAO:n hallintoneuvostossa oli aktiivista.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteita koskevassa seurantakonferenssissa lukuisat yhteistyöhankeemme saivat myönteistä palautetta. Tavoitteiden toimeenpanossa Suomi on kunniaakkaasti kolmantena ja yhtenä vahvuksistamme on kyky ns. nexus-ajatteluun eli eri tavoitteisiin liittyvien toimenpiteiden yhteisvaikutusten arviointiin. Samaa olemme korostaneet myös kansallisella tasolla osana ministeriömme vetämää poikkihallinnollista kansainvälisen luonnonvarapolitiikan suunnittelua ja toimenpiteitä.

China–Europe Water Platform -sihteeristön työstä huolehdittiin osallistumalla myös Kiinassa pidetyn vuositapaamisen valmisteluun.

Suomi on edelleen sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman että meri- ja kalatalousrahaston (EMKR) maksatusten osalta EU-maiden kärjessä. Neuvontakäyntejä maaseutuohjelmassa tehtiin yli 45 000 kertaa lähes 17 000 tilalle. Alueelliseen kysyntään entistä paremmin vastaamiseksi käynnistettiin neuvojille uusi haku. EMKR:n viiden innovointiohjelman ensimmäiseen vaiheeseen on sidottu 8 milj. euroa.

Työ uuteen ohjelmakauteen valmistautumiseksi on käynnistynyt kaikkien rahastojen osalta. Strategia- ja ohjausryhmien lisäksi CAP27-valmistelu kattaa mittavan asiantuntijajoukon. Työryhmien työtä tuetaan laaja-alaisella tutkimustyöllä. Vaikuttaminen EU:n säädöksiin ja päätöksiin säilyi toiminnan keskiössä erityispainotuksena valmistautuminen uuden rahoitus- ja ohjelmakauden valmisteluun.

EU:n komissiolle toimitettiin LULUCF-asetuksen edellyttämä metsien vertailutasoa kaudelle 2021–2025 koskeva raportti. Poikkihallinnollinen yhteistyö ilmastonmuutokseen sopeutumiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi jatkui aktiivisena.

Elintarvikemarkkinoiden toimintaa käsittelevä työryhmä sai työnsä valmiiksi ja eduskunta hyväksyi asiaa koskevan elintarvikemarkkinalain.

Työ afrikkalaisen sikaruton ennaltaehkäisemiseksi jatkui. Yhteistyötä Suomen tullin ja Elintarviketurvallisuusviraston kanssa tehostettiin. Suomen ensimmäinen ruokakoira, Aino, aloitti valvontatehtävät Suomen itärajalla. Villisikojen metsästystä tehostettiin. Kaikkiaan villisikoja kaadettiin liki 900. Hirvieläinten metsästyskautta pidennettiin erityisesti valkohäntäpeurakannan pienentämiseksi. Suden kannanhoitosuunnitelman päivittäminen käynnistettiin.

Hanke uuden Ruokaviraston perustamiseksi onnistui hyvin saaden työntekijäpuolelta runsaasti palautetta osallistavasta ja avoimesta valmistelusta. Hallinnonalalla on vuoden 2019 alusta kolme keskusvirastoa, joiden tulosohtausprosesseja yhtenäistettiin pohjaten yhteiseen strategiseen suunnitteluun. Samaa sovellettiin Metsähallituksen sekä Suomen metsäkeskuksen että riistakeskuksen tulosohtaukseen. Maakuntauudistuksen valmistelevia toimia jatkettiin valtiovarainministeriön johdolla. Tulosohtauksen perustana on koko hallinnonalan vuoden aikana päivitetty strategia.

Ministeriön esimiestyön kehittämistä jatkettiin monipuolisesti. Hallinnon prosesseja kehitettiin yhteistyössä valtiovarainministeriön, valtioneuvoston kanslian ja Palkeiden kanssa. Tehtävien siirtoa Palkeisiin jatkettiin sekä edistettiin tiedolla johtamista tuottamalla esimiestyön tueksi säännöllisiä henkilöstöraportteja. Hallinnon toiminnallisuutta edistettiin Handi-, Kampus- ja Vahva-hankkeilla. Työnantajakuvaa kirkastettiin uudistamalla ministeriön visuaalinen ilme sekä tuottamalla videoita ministeriöstä mielenkiintoisena työpaikkana. Liikkuvuus ministeriössä on toiminut hyvin toteuttaen osaltaan henkilöstön osaamisen kehittämistä. Työtyytyväisyys on pysynyt hyvänä ja sairauspoissaolojen määrä on kehittynyt edelleen hyvään suuntaan.

1.2 Vaikuttavuus

1.2.1 Toiminnan vaikuttavuus

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

Arvosanojen arviointiperusteet:

- Tavoitteen arvosana-oletus on 4; eli jos tavoite on saavutettu > arvosana 4.
- Mikäli asetettua tavoitetta ei ole, arvioidaan toteutuma suhteessa objektiiviseen maksimiin.

- | | |
|---|--|
| 1 | Heikko (= toimenpidettä ei ole aloitettu tai ei toteutunut lainkaan) |
| 2 | Välttävä |
| 3 | Tyydyttävä |
| 4 | Hyvä (= toimenpide toteutui asetetun tavoitteen mukaisesti) |
| 5 | Erinomainen (= toimenpide toteutui asetettua tavoitetta selvästi paremmin) |

Tavoite A1: Maaseutu on elinvoimainen paikka yrittää ja asua.

Toteutuma: Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelma (Maaseutuohjelma) on keskeinen väline vaikuttaa maaseudun elinvoimaisuuteen. Maaseutuohjelman muutos valmisteltiin, jotta varmistetaan ohjelman tasapainoinen ja täysimääräinen toteutuminen. Ohjelman tuloksia ja vaikuttavuutta arvioidaan kahdeksalla erillisellä arviointihankkeella, joista vastaavat ohjelman toteutuksesta riippumattomat ulkopuoliset arvioijat. Arvioinnit ovat olleet käynnissä vuoden 2018 ja ne valmistuvat vuoden 2019 aikana. Ohjelman vaikutuksista ja muista ohjelmaan kuuluvista ajankohtaisista asioista on viestitty aktiivisesti ja laaja-alaisesti. Maaseutuohjelman toimeenpano on edennyt suunnitellusti. Vuoden 2018 loppuun mennessä maaseutuohjelman varoista oli sidottu lähes 80 % ja maksettu lähes 60 %. Tulevan rahoituskauden valmistelu on käynnistetty, työryhmät on asetettu ja sidosryhmätyöskentely työpajoissa on käynnistetty.

Harvaan asutun maaseudun parlamentaarinen työryhmä on esittänyt konkreettisia poliittisia toimenpiteitä Harvaan asutun maaseudun strategian 2017–2020 toimenpiteiden toteutukselle. Työryhmä on kokoontunut 7 kertaa vuoden 2018 aikana käsitellen mm. infraan, asumiseen, yrittämiseen, biotalouteen sekä palveluihin liittyviä toimenpide-ehdotuksia. Työryhmä laatii loppuraportin vuoden 2019 aikana.

Maaseutupolitiikan neuvosto on toteuttanut maaseutupolitiikan 30-vuotisjuhlaseminaarin ja laatinut maaseutupolitiikan antologian.

Saaristopolitiikan ulkoinen arviointi toteutettiin ja sen pohjalta on käynnistetty kehittämistyö. Kehittämistyössä painottuu erityisesti vuorovaikutteisten toimintamallien luominen saaristoalueiden kanssa sekä saaristopolitiikan tietoisuuden nostaminen monikanavaisen viestinnän kautta.

Arvosana: 4

Tavoite A2: Edellytykset biotalouteen ja ruokaan perustuvien liiketoimintojen kilpailukykyiselle kasvulle ovat hyvät.

Toteutuma: Vuonna 2018 vaikutettiin vuoden 2020 jälkeen toteutettavaan EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistukseen ja rahoituskehysten valmisteluun niiden valmistelu- ja neuvotteluvaiheessa. Neuvoston työryhmissä ja maatalouden erityiskomiteassa tehdyn aktiivisen työn lisäksi vaikuttaminen on pitänyt sisällään yhteistyön rakentamisen ja syventämisen Euroopan parlamentin, komission ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Lisäksi valmisteltiin yhteisen maatalouspolitiikan kauden 2021–2027 kansallista strategista suunnitelmaa, tukijärjestelmiä ja maaseutuohjelman toimenpiteitä yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Strategisen suunnitelman valmistelun pohjaksi käynnistettiin kansallisten työryhmien sekä näiden työryhmien johdolla vedettävien työpajojen työ.

Ruokapoliittisen selonteon kehittämisehdotuksia on viety eteenpäin, josta esimerkkinä EU-lainsäädännön kansallinen toimeenpano elintarvikemarkkinalainsäädännön osalta. Elintarvikevientiä ja sen edellytyksiä on vahvistettu kärkihankkeiden, Food from Finland -ohjelman ja elintarvikevientikoulutuksen kautta. Suomi sai EU:n komission hyväksynnän toukokuussa 2019 voimaan tulevaan asetukseen, joka velvoittaa ravintoloita ilmoittamaan näkyvästi lihan alkuperämaan tarjoilupaikoissa. Alkuperämerkintävaatimuksella halutaan edistää kuluttajan edellytyksiä tehdä tietoisia ja vastuullisia valintoja ravintoloissa. Vastuullisia kestäviä ruokahankintoja edistettiin Motivan ja Ekokentrian toteuttamalla infokiertueella kuntiin. Ruokahävikin vähentämiseksi valmistui ns. Lex Foodwaste -selvitys. Ruuan ja sen tekijöiden arvostuksen lisäämiseksi jatkettiin Läheltä parempaa -kampanjaa, käynnistettiin nuorille vanhempineen ja opettajille kohdennettu Ruokatutka-kampanja, järjestettiin Hävikkiviikko ja Hävikkibattle sekä laajennettiin Luken ylläpitämää Ruokafakta-sivustoa.

Jatkona EU:n tuotantoeläinten lannanpolttoa koskevalle säädösmuutokselle, annettiin lannanpolttoa energiantuotannossa helpottava hallituksen esitys yhdessä ympäristöministeriön kanssa.

Poronhoitolain arvioimislautakuntaa koskeva kirjallinen kommentointi analysoitiin. Tämän lisäksi jatkettiin porolaidunten kuntoarviointia.

Ekosysteemipalveluiden tuotteistamisen edistämiseksi käynnistettiin kolmivuotinen Maiseman arvo -maaseudun ekosysteemipalveluiden pilottihanke (MAISA).

Metsien arvostusta edistettiin toteuttamalla suomalaisten metsäsuhteita koskeva tutkimus ja kehittämällä metsäsuhdemenetelmää metsäsuhteeltaan erilaisten ihmisten kohtaamiseen. Lisäksi kehitettiin metsäkulttuurista näkökulmaa osana Kansallista metsästrategiaa.

Valmisteltiin Kansallinen metsästrategia 2025:n päivitys. Päivitetyssä strategiassa on kymmenen strategista hanketta. Laajan sidosryhmäyhteistyön ja useiden kuulemiskierrosten perusteella tehtyä strategian päivitystä ohjasi tarve huomioida metsien hoidon ja käytön kestävyys sekä taloudellisesta, ekologisesta, sosiaalisesta että kulttuurillisesta näkökulmasta. Kokonaiskestävyyden lisäksi strategiassa huomioidaan nyt aiempaa selkeämmin keinot ilmasto- ja metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamiseen.

Metsätiedon hyödyntämistä edistettiin Metsätieto ja sähköiset palvelut -hankkeessa.

Kalastusmahdollisuuksien siirrettävien käyttöoikeuksien ja toimijakohtaisten kalastuskiintiöiden järjestelmän ansiosta kalanjalostusteollisuudessa alkoi rakenneuudistus, joka tähtää yritysten kalaraaka-aineen saannin varmistamiseen.

Suomen ja Kiinan kahdenvälisessä yhteistyössä edistettiin siniseen biotalouteen liittyvää liiketoimintaa vesipalveluiden digitalisoimiseksi. Lisäksi aloitettiin ja jatkettiin useita vesialan vientihankkeita, joissa on mukana suomalaisia yrityksiä. Vesiosaamiseen perustuvan kansainvälisen liiketoiminnan edistämiseksi Suomi johti Kiinan ja EU:n välistä vesiyhteistyötä toimimalla China-Europe Water Platformin Euroopan sihteeristönä.

Arvosana: 4

Tavoite A3: Uusiutuvia luonnonvaroja käytetään kestävästi samalla sovittaen yhteen luonnonvarojen käytön ja suojelun tarpeet.

Toteutuma: Maaseutuohjelma on keskeinen väline maatalouden ympäristö- ja ilmastopolitiikan tavoitteiden toimeenpanemisessa. Maaseutuohjelman toimenpiteet etenevät suunnitellusti. Biokaasulaitosten ja muiden ympäristöinvestointien tukimuotoja on tarkistettu. Tammikuussa 2017 voimaan tullessa MMM:n asetuksessa (Maa- ja metsätalousministeriön asetus maatalouden investointien hyväksyttävistä yksikkökustannuksista) lämpökeskusten ja muiden energialaitos- ja laiteinvestointien yksikkökustannuksia tarkistettiin. Lantaa, nurmea tai muuta biomassaa hyödyntävän sähkön ja lämmön tuotantolaitoksen hyväksyttäviä yksikkökustannuksia nostettiin siten että tukielpoiset kustannukset ja sen mukaan myös investointituki nousi huomattavasti (jopa yli 80 % aiempaan verrattuna). Lisäksi joulukuussa 2017 valtioneuvoston asetusta maatalan investointituen kohdentamisesta (241/2015) muutettiin siten että mm. uusiutuvan energian tuotannossa tarvittaviin investointeihin voidaan myöntää valtioneuvoston päätös. Biokaasun käyttöä maatalolla kannustaa myös mahdollisuus saada tukea traktorien biokaasukomponenttiin, tukea voidaan hakea ympäristöinvestointina.

Toteutettiin hallituksen kärkihanke ravinteiden kierrätyksestä ja käynnistettiin Kansallisen energia- ja ilmastostrategian toteuttamiseen tarvittavia tutkimushankkeita. Strategian mukaisesti käynnistettiin hanke puuttomien alueiden metsittämismahdollisuuksista ja toimenpiteistä metsien raivauksen vähentämiseksi. Orgaanisten lannoitteiden käyttöä ja lannoitemarkkinoiden toimivuutta koskevia selvityksiä tehtiin myöhempää päätöksentekoa varten. Osallistuttiin EU:n lannoitevalmisteasetuksen valmisteluun ja saatiin säilytettyä Suomen kadmium-poikkeus.

Valtioneuvoston selonteossa Agenda2030:sta yhtenä tavoitteena on monimuotoisuuden edistämiskeinojen valtavirtaistaminen ja metsiin perustuvan biotalouden ekologisen kestävyuden varmistaminen. Kansallisen metsästrategian toteutuksen osana toteutettiin mm. seuraavia toimenpiteitä: Monimetsä -hankkeessa toteutettiin laaja koulutuskiertäminen, käynnistettiin luonnonhoidon laadun parantamiseksi seurannan kehittämistä koskeva Luontolaatu -hanke, uudistettiin metsäalan luonnonhoitokortti ja selvitettiin tulen käytön sekä luonnonhoidon edistämistä uudessa kannustejärjestelmässä. Pyöreän pöydän metsäkeskusteluprosessissa edistettiin metsä- ja ympäristöalan toimijoiden välistä ymmärrystä.

Puuraaka-aineen kestävä ja resurssitehokasta hyödyntämistä edistettiin laajasti osana metsäteollisuuden, biotalouden, kiertotalouden ja uusiutuvan energian lisäämiseen tähtääviä strategioita ja hankkeita. Yhteistyössä muiden ministeriöiden kanssa toteutettiin ja käynnistettiin useampia selvityshankkeita, joissa arvioitiin metsien kasvua, tulevia hakkuumääriä sekä näiden vaikutuksia hiilinieluihin pisimmillään vuoteen

2050 asti. Osana EU:n LULUCF-asetuksen toimeenpanoa valmisteltiin raportti Suomen metsien vertailutasosta. Vertailutaso on luku, johon metsien hiilinielun kokoa verrataan vuosina 2021–2025. Vertailutaso arvioidaan komission järjestämässä jäsenmaiden vertaisarvioinnissa.

Paikallisten toimijoiden ja aluehallinnon yhteistyönä kehitettiin vesistöjen käyttöä ja hoitoa monilla alueilla yhteen sovittamalla esimerkiksi tulva- ja kuivuusriskien hallinnan, kalatalouden, virkistyskäytön sekä vesiluonnonvaroja hyödyntävän liiketoiminnan tavoitteita. Vesistöjen kehittämisen kokonaisratkaisuja valmisteltiin vesistövisioityössä paikallisten toimijoiden, hallinnon ja tutkimuksen yhteistyönä.

Maa- ja metsätalousministeriön aloitteesta tehostettiin lohen kaupallisen kalastuksen valvontaa EU-tasolla:

1. Vuoden 2019 kalastuskiintiöasetuksessa päätettiin kieltää taimenen avomerikalastus Itämerellä.
2. Euroopan komissio teki lohenkalastuksen valvontaa koskevan tarkastuksen Puolaan, Ruotsiin ja Suomeen.
3. Euroopan kalastuksenvalvontavirasto päätti ottaa lohenkalastuksen erityiseksi painopisteeksi Itämerellä.

Lohen kaupallisen kalastuksen valvontaa tehostettiin ottamalla käyttöön kalastusmatkalta paluuta koskeva ennakoilmoitusmenettely, jonka ansiosta lohenkalastuksen valvontamäärät lisääntyivät moninkertaiseksi edelliseen vuoteen verrattuna.

Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategiatyö käynnistettiin. Strategian tavoitteena on vapaa-ajan kalastuksen ja kalastusmatkailun edellytysten ja arvostuksen kehittäminen.

Arvosana: 4

Tavoite A4: Ihmisten, eläinten ja kasvien terveys, hyvinvointi ja turvallisuus on varmistettu vastuullisella toiminnalla.

Toteutuma: Afrikkalaisen sikaruton torjuntaa jatkettiin erityisesti yhteistyössä Tullin kanssa. Laittomien elintarvikkeiden maahantuonnin valvontaa tehostettiin. Valvonnan tueksi Tulli sai käyttöönsä Suomen ensimmäisen ruokakoiran.

Matkustajatiedotusta eläintautiriskeistä monipuolistettiin erityisesti rajanylityspaikoilla ja valmisteltiin eläintautilain muutos lisäämään toimijoiden vastuuta.

Kalojen IHN-tartunta saatiin hävitettyä maasta saneeraamalla sairastuneet pitopaikat ja lisäämällä tautiseurantaa.

Eläintautien torjuntaa koskeva lainsäädäntö on kokonaisuudessaan uusittavana EU:ssa ja tässä työssä oliin aktiivisesti mukana yhteensä noin 50 työryhmäkokouksessa.

Myös EU:n uuden kasvinterveysasetuksen ja valvonta-asetuksen alemman asteisten säädösten valmisteluun osallistuttiin aktiivisesti ja osa säädöksistä saatiin valmiiksi. Kasvinterveystilanne säilyi hyvänä.

Annettiin eduskunnalle hallituksen esitys laiksi eläinten hyvinvoinnista, jolla pyritään mm. huomioimaan aiempaa paremmin eläimille lajityypillisen käyttäytymisen tarpeet, huolehtimaan riittävästä kivunlievityksestä välttämättömien toimenpiteiden yhteydessä sekä puuttumaan epäterveeseen eläinjalostukseen.

Osana elintarvikelain kokonaisuudistusta (voimaan 2021) vahvistetaan viranomaisyhteistyötä parantamalla viranomaisten mahdollisuutta puuttua elintarvikeketjun rikolliisiin toimiin. Elintarvikelakiin ehdotetaan lisättäväksi mahdollisuus toimijoiden luotettavuuden selvittämisestä yhteistyössä Harmaan talouden selvitysyksikön kanssa.

Luonnonvarakeskuksen hanke kansallisen ruokahävikin seurantajärjestelmän kehittämiseksi käynnistyi kesällä 2018. Työssä mukana ovat MMM, YM, TEM sekä sidosryhmät (PTY, ETL).

Tulvariskien hallinnalla ja patoturvallisuusvalvonnalla vähennettiin sää- ja vesiolojen ääri-ilmiöistä aiheutuvaa riskiä yhteiskunnan turvallisuudelle. Vesi- ja tulvatilannepäivystys toimi hyvin. Tulvakeskuksen palvelua kehitettiin ministeriön ohjauksessa SYKEN ja Ilmatieteen laitoksen yhteistyönä. Tulvatilanteiden varalta järjestettiin toimintaharjoituksia sekä edistettiin vesihuollon häiriötilannesuunnitelmien laatimista. Sää- ja vesiolosuhteiden muutoksiin ja ääri-ilmiöihin varautumisen parantamiseksi arvioitiin uudelleen kaikki Suomen vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskit ja nimettiin 22 merkittävää tulvariskialuetta vuosiksi 2018–2024 sekä asetettiin niille tulvaryhmät.

Arvosana: 4

Tavoite A5: Luonnonvara-, kiinteistö- ja paikkatiedot palvelevat laajasti yhteiskunnan tarpeita tukien kilpailukykyä.

Toteutuma: Toteutettiin hallituksen kärkihanke Sähköisen asuntorekisterin eli huoneistotietojärjestelmän perustaminen. Laki huoneistotietojärjestelmästä (1328/2018) tuli voimaan 1.1.2019. Asetettiin luonnonvaratalouden digitalisaation edistämisen yhteistyöryhmä, joka teki ehdotuksen alan digitalisaation visioksi ja keskeisiksi yhteisiksi tavoitteiksi.

Tehtiin laajassa sidosryhmäyhteistyössä suunnitelma uuden vesiaiheisen verkkopalvelun toteuttamiseksi.

Kiinteistötietojärjestelmän tietojen perusparantamista jatkettiin, jotta turvataan oikeus- turva ja omaisuudensuoja sekä luodaan edellytyksiä digitalisaation tehostamiselle. Kehitettiin uusia verkkopalveluja kiinteistöasioiden hoitamiseen.

Peruspaikkatietojen keruuta ja jakelua jatkettiin suunnitelmien mukaisesti. Paikkatieto- alusta-digihankkeessa valmisteltiin useita paikkatiedon hyödyntämistä edistäviä palvelu- ja tietokokonaisuuksia. Paikkatietoselonteko oli eduskunnan käsiteltävänä ja hyväksyttiin muutoksitta, valmistautuminen toimeenpanoon käynnistyi. INSPIRE-direktiivin toimeenpanoa edistettiin suunnitelmien mukaisesti.

Arvosana: 4

1.2.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Siirtomenojen vaikuttavuutta on käsitelty momenteittain kokonaisuuksina (kokonais- käyttö kirjanpitoyksiköstä riippumatta).

Siirtomenomomentti: 30.10.54 Hevostalouden edistäminen hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen tarkoitetulla rahapelitoiminnan tuotolla (siirtomääräraha 2 v) käyttö 38 800 000 euroa

Tieto/arvio vaikuttavuudesta ja toiminnan tuloksellisuudesta: Hevostalouden edistämiseen tarkoitettuja varoja käytetään EU:n valtiontukipäätöksen (SA.46556) mukaisesti pääosin keskus- ja maakuntaraviratojen (19) palkinto-, toiminta- ja investointitukina. Raviradat tarjoavat hevosnomistajille kilpailumahdollisuuksia alueellisesti kattavasti sekä alan ammattilaisille, että raviurheilua harrastaville. Ravikilpailuja järjestetään vuosittain yhteensä vajaat 600. Palkintotuki muodostaa osan radoilla maksettavista palkinnoista. Kilpailuissa maksettavat palkinnot ovat hevostalouden merkittävim-

piä rahoituslähteitä ja ovat näin ollen keskeinen osa hevostalouden toimintaedellytyksiä. Investointituella on pyritty tukemaan erityisesti hankkeita, jotka edistävät turvallisuusnäkökohtia tai kilpailijoiden olosuhteita kaviouralla tai varikkoalueella. Ilman tukea hankkeet olisivat todennäköisesti jääneet toteuttamatta.

Suomen Hippos ry:n alueorganisaatioina toimiville hevosjalostusliitoille (15) myönnetään yleisavustusta hevosalan neuvontaan. Neuvontatyötä tehdään erityisesti varsojen tunnistamiseen liittyvien tallikäyntien yhteydessä. Tunnistaminen on pakollista, joten neuvonta tavoittaa hyvin hevosenomistajat. Neuvontatyö on tärkeää erityisesti hevosten hyvinvoinnin varmistamiseksi. Lisäksi toimijoiden tietotaidon paraneminen edistää yritystoiminnan tehokkuutta.

Siirtomenomomentti: 30.20.61 Siirto Maatilatalouden kehittämiskassaan (siirtomääräraha 3 v) käyttö 49 000 000 euroa

Tieto/arvio vaikuttavuudesta ja toiminnan tuloksellisuudesta: Makeraan vuonna 2018 siirretty 49 milj. euron määräraha liittyy pääministeri Sipilän hallitusohjelman Biotalous ja puhtaat ratkaisut -strategiseen tavoitteeseen sisältyvän kärkihankkeen 4 (Suomalainen ruoantuotanto kannattavaksi, kauppatase ja sininen biotalous nousuun) toimenpiteiden toteuttamiseen. Määrärahaa käytettiin maatalouden kokonaan kansallisesti rahoitettavien investointiavustusten rahoittamiseen. Tämän lisäksi rahoitusta oli mahdollista käyttää myös muihin hallitusohjelmaan sisältyvää ruoantuotannon kannattavuuden turvaamista koskevaa tavoitetta edistäviin toimenpiteisiin.

Maatalouden rakenteen kehittämisen tavoitteena on kilpailukykyyn ja kannattavuuden parantaminen. Luonnonvarakeskuksen tutkimuksen "Maatalouden rakennekehitys ja investointitarve vuoteen 2030" (Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 19/2017) mukaan maatalouden investoinnit ovat eräänlainen moottori, joka pitää maatalouden tuottavuuskasvun, elinkelpoisuuden ja tuotannon kokonaismäärän käynnissä. Investointien hiljentyessä nämä tekijät kääntyvät vähitellen laskuun ja vaikuttavat viimeistään muutaman vuoden viiveellä myös elintarviketeollisuuden kotimaisen raaka-aineen saantiin. Arvioiden mukaan jopa kaksi kolmasosaa investoinneista jäisi tekeväksi ilman tukea.

Siirtomenomomentti: 30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (arviomääräraha) käyttö 49 096 656 euroa

Tieto/arvio vaikuttavuudesta: Momentin määrärahoilla edistettiin yksityismetsien metsänhoito- ja perusparannustöitä.

Toiminnan tuloksellisuus: Tilojen yhteishankkeina toteutettavien metsätiehankkeiden ja suometsän hoitohankkeiden suoritelmäärät ovat edelleen laskussa. Metsätiehankkeiden tukitasoon tehty korotus keväällä 2018 ei näy vielä suoritelmäärissä. Lisäksi Suomen metsäkeskuksen metsänparannustoiminnan yhtiöittäminen vuonna 2016 ja toiminnan muutos markkinalähtöiseksi vaikuttaa yhteishankkeista aiheutuvien markkinariskien kasvuun ja siten palveluiden vähäiseen tarjontaan. Lain edellytykset täyttävien tilojen yhteisten metsätiehankkeiden aikaansaaminen on tästä syystä aikaisempaa vaikeampaa, mikä näkyy edelleen suoritelmäärien laskussa.

Nuoren metsän hoitotoissa suoritelmäärät nousivat edellisvuoden tasosta, mutta taimikon varhaishoitoa tehtiin edellisvuotta vähemmän.

Määrärahoilla toteutettujen töiden työllisyysvaikutukset olivat noin 1 900 htv.

Työlaji/työlajiryhmä	Käytetty tuki, milj. euroa		Tulos	
	2017	2018	2017	2018
Nuoren metsän hoito	35,4	37,9	147 334 ha ¹⁾	146 660 ²⁾
Metsänuudistaminen, terveyslannoitus, kulutus	4,0	2,0	19 184 ha	Metsänuudistaminen 1 182 ha,
Metsäteiden rakentaminen	0,6	0,5	98 km	90 km
perusparannus	6,2	3,8	1 089 km	594 km
Suometsän hoito ja kunnostusojitus	6,7	4,9	40 354 ha	27 087 ha
1) Sisältää taimikonhoidon, nuoren metsän kunnostuksen ja pienpuun korjuun pinta-alan. Pienpuuta kerättiin pinta-alasta 23 378 hehtaaria. 2) Sisältää taimikon varhaishoitoa, taimikonhoidon, nuoren metsän kunnostuksen ja pienpuun korjuun pinta-alan. Pienpuuta kerättiin pinta-alasta 32 994 ha ja taimikon varhaishoitoa tehtiin 35 079 hehtaaria.				

Siirtomenomomentti: 30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v) käyttö 40 183 000 euroa

Tieto/arvio vaikuttavuudesta ja toiminnan tuloksellisuudesta:

	2018 tulostavoite	2018 tulos
1. Taloudellisuustavoitteet		
Metsälain mukaisten ilmoitusten käsittelyn ja päätöksenteon kokonaiskustannukset ilmoitusta kohden, €	alle 11	11
Rahoituslain mukaisten hakemusten käsittelyn kokonaiskustannukset hakemusta kohden, €	alle 80	85
Maastotarkastusten yksikkökustannukset €/ha	alle 180	196
Alueellisen metsävaratiedon keruukustannukset €/ha	alle 5	4,1
2. Suoritettavoitteet		
Alueellisen metsävaratiedon keruutavoite, ha	1 250 000	1 000 000
Metsään.fi-käyttäjämäärä vuoden aikana, metsänomistajat, kpl	50 000	45 000
Metsään.fi käyttäjämäärä, yritykset	650	700
3. Laatutavoitteet		
Ajantasaisen metsävaratiedon kattavuus yksityismetsien pinta-alasta, %	90	88
Päätös nuoren metsän hoitohankkeista, viikkoa vireille tulosta	enintään 4,2	3,1
Sähköisten ilmoitusten ja hakemusten osuus saapuneista, %	yli 65	75

1.3 Toiminnallinen tehokkuus

Toiminnan tuloksellisuuden ja tavoitteiden toteutuminen:

Tavoite B1 Tukijärjestelmät ovat yksinkertaiset, hallinnollinen taakka on keveä ja lainsäädännön laatu on hyvä

Toteutuma: Maataloustuotannon valvonnan prosesseja ja tietovirtojen käsittelyä on kehitetty yhteistyössä Mavin, Eviran, Tukesin ja MML:n kanssa.

Valmisteltiin kestävänsä metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muutos, jonka nojalla voidaan taimikon varhaisoidon, nuoren metsän hoidon ja terveyslannoituksen

valtioneuvoston myöntämispäätös ja päätös tuen lopullisesta määrästä tehdä automaattisesti. Lain muutos (14/2019) tuli voimaan 16.1.2019. Automaattisen käsittelyn laajentaminen tarkastuksista päätöksentekoon lisää tuottavuutta metsäkeskuksessa ja vapauttaa toimihenkilöiden työaikaa selkeiden asiakirjojen käsittelystä esimerkiksi asiakaspalveluun.

Säädösten sujuvoittamista ja normipurkua koskevaan kärkihankkeeseen liittynyt hallitusten esitysten yrityksiin kohdistuvia kustannusten lisäyksiä ja säästöjen laskentaa koskeva One In One Out –laskentamalli on ministeriössä koekäytössä. Mallia on kehitetty esimerkiksi elintarvikelain kokonaisuudistuksessa. Vuonna 2018 hallituksen esitykset on annettu aikataulussa ja niissä on havaittu vain vähän muutostarpeita valio-kuntakäsittelyn aikana.

Arvosana: 4

Tavoite B2: Hallintomme on avoin, palveleva, tehokas ja verkostoitunut.

Toteutuma: Valmistauduttiin heinäkuussa 2019 alkavaan Suomen EU-puheenjohtajuuskauteen kokoamalla pj-kauden asialistaa sekä arvioimalla resurssitarpeita ja Suomessa pidettäviä kokouksia (kokousten määrä, sijainti, aiheet, kustannukset ja alustavat yksityiskohdat). Nimettiin pj-kaudella puheenjohtajatehtävissä toimivat henkilöt ja aloitettiin puheenjohtajien koulutus. Järjestettiin myös laajemmin koulutusta pj-kauden käytännöistä, vaatimuksista ja erityispiirteistä valmistautumisen edistämiseksi ja tiedon levittämiseksi. EU-puheenjohtajuuskauden lisäresursseihin kuuluvat erityisasiantuntijat ja EU-avustajat aloittivat työnsä pääsääntöisesti syksyllä 2018.

Laadittiin EU:n neuvoston trio-puheenjohtajuuden (1.1.2019–30.6.2020) ohjelma maatalous- ja kalastusneuvoston vastuiden osalta yhteistyössä trio-partnerimaiden Romanian ja Kroatian kanssa. Ohjelma julkaistiin ja hyväksyttiin neuvostossa joulukuussa 2018.

FAO-toimikunnan jäsenpohjaa laajennettiin ja kokouksia järjestettiin aikaisempaa useammin. Valmisteltiin Pohjoismaiset FAO-prioriteetit vuosille 2017–2020, joita pidettiin aktiivisesti esillä hallintoneuvoston kokouksissa. Suomen aktiivisuutta ja näkyvyyttä FAO:ssa nostettiin mm. MMM:n kansliapäällikön osallistumisella FAO:n kokouksiin ja tapahtumiin sekä MMM:n asiantuntijoiden aktiivisemmalla kokousohallistumisella. Pidetettiin esillä ja edistettiin Suomen aloitetta Kansainvälisestä kasvinterveysvuodesta (IYPH2020) sekä nexus –ajattelua FAO:n toiminnassa.

Hallituksen esitys Ruokaviraston perustamisesta annettiin helmikuussa 2018 ja eduskunta hyväksyi lain toukokuussa 2018. Käytännön työ uuden viraston rakentamisessa

tapahtui projektiryhmissä, joita olivat asiakkuus-, viestintä-, tietohallinta-, henkilöstöhallinto-, hallintopalvelut-, organisaatio-, toiminnan ja talouden suunnittelu- sekä palkkaustyöryhmät. Ruokavirasto aloitti toimintansa vuoden 2019 alussa.

Käynnistettiin ministeriön riskienhallintapolitiikan laadinta toteuttamalla kattava riskikartoitus.

Arvosana: 4

Tavoite B3: Hallinnonala hyödyntää digitaalista teknologiaa, yhteisiä tietolähteitä ja integroituja tietovirtoja oman toiminnan tuottavuuden sekä koko toimialan kilpailukyvyn edistämiseksi.

Toteutuma: Vuoden 2018 aikana ministeriön hallinnonalalla oli käynnissä monia tietojärjestelmien ja sähköisen asioinnin kehittämishankkeita, kuten Eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen kehittäminen, Hyrrän kehittäminen, Tukisovelluksen kehittäminen, Eläinten terveyden hallinta, Nautarekisteri, ID-valvonta sekä Luomuvälvönän sähköistäminen. MMM ja STM:n hallinnonalojen yhteisessä VATI-hankkeessa on kokonaisuudessaan uudistettu ympäristöterveydenhuollon valvontatointia merkittävästi hallituksen painopisteiden mukaisesti. Vuoden 2019 alussa toimintansa aloittaneen Ruokaviraston valmistelun yhteydessä uudistettiin tietohallinnon organisointia.

Elinkeinokalatalouden keskusrekisterin uudistustyön yhteydessä lisättiin sähköisiä palveluja, kuten kaupalliseksi kalastajaksi rekisteröityminen, toimijakohtaisten kiintiöiden hakeminen ja lohenkalastuksen ennakoilmoituksen tekeminen. Lisäksi ilmoitusjärjestelmien tunnistautumiskäytännöt on yhdenmukaistettu.

Metsätietolain muutoksen mahdollistama avoimen metsätiedon jakaminen alkoi. Metsätieto ja sähköiset palvelut -hankkeessa kehitettiin mm. Metsään.fi -palvelua ja VMI tietoon pohjautuvia palveluita, edistettiin toimijoiden välistä tiedonsiirtoa helpottavia metsätietostandardeja ja luotiin yhteisiä pelisääntöjä tiedon hyödyntämiseen sekä pilotoitiin metsätiedon palvelualustan toimintaa.

Ministeriön ja virastojen yhteiskäytössä olevan teknisen ympäristön uudistaminen valmistui. Monivaiheisesta käyttöönotosta ei aiheutunut merkittäviä vaikutuksia toiminnalle.

Osallistuttiin VNK:n johtamaan kokonaisarkkitehtuurityöhön. Työn tuloksena valmistui VN:n kokonaisarkkitehtuurin toiminta-arkkitehtuurimalli ja tietoarkkitehtuurimalliin työ aloitettiin.

Arvosana: 4

Tavoite B4: Valtion ja hallinnonalan konsernipalveluja hyödynnetään täysimääräisesti.

Toteutuma: VNHY:n yhteistyötä on edistetty VN:n tulostavoitteiden mukaisissa asioissa ja toteutettu VN-tasoisia yhteisiä ratkaisuja hallinnon tehtävissä. Keskeisiä VN-tasoisia kehittämissasioita ovat Vahva- ja Kampus-hankkeet sekä kokonaisarkkitehtuuri.

Palkeiden kanssa on yhteistyössä kehitetty mm. tiedolla johtamista ja siihen liittyvää esimiesten työpöytäratkaisua. Lisäksi vuoden 2018 aikana yhteistyössä Palkeiden kanssa toteutettiin esimiesraportointia koskeva uudistus. Vuonna 2018 siirrettiin osa tiliointiasioista Palkeiden hoidettavaksi.

Valtionhallinnon hankintatoimen Cludia-kilpailualustan käyttöönotto ministeriössä toteutettiin vuonna 2018.

Toimeenpantiin kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävien siirtoon liittyen tiliointipalveluiden käyttöönotto Palkeissa.

Arvosana: 4

Tavoite B5: Hallinnonalan tutkimus- ja kehittämistoiminta vastaa ennakoivasti yhteiskunnan tietotarpeisiin ja vahvistaa kansallista innovaatiojärjestelmää.

Toteutuma: Tutkimuslaitosten (Luke, MML/FGI, Evira) tulosohjauksen kehittämistä strategisempaan suuntaan jatkettiin siten, että tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta tukisi vahvemmin hallinnonalan yhteisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista. Kansallisiin tutkimus- ja innovaatiopolitiikan prosesseihin vaikuttaminen yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa tuotti tulosta, kun strategisen tutkimuksen työlistalle saatiin kestävään ruokajärjestelmään liittyvä ohjelma vuosille 2019–2025. MMM:n sitomattomat tutkimus- ja kehittämismäärärahat kohdennettiin päätöksentekoa ja elinkeinojen kehittämistä tukeviin hankkeisiin sekä osallistuttiin MMM:n toimialaan liittyviin EU-maiden yhteisiin EraNet -ohjelmiin.

Arvosana: 4

Tietovarantojen ja tietotekniikan hyödyntämisen tunnusluvut (1 000€):

	Toteuma 2016	Toteuma 2017	Toteuma 2018
Tietotekniikan käyttökulut	2 277	4 209	5 806
Tietotekniikkainvestoinnit	0	0	0

Laadunhallintaan liittyvien erillisten tavoitteiden toteutuminen

Tavoite C1: Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin.

Toteutuma: Ministeriön toimintamenomomentin suunniteltu käyttö on jo useampana vuotena ylittänyt momentin talousarviotason, minkä seurauksena siirtyvä erä on pienentynyt. Vuonna 2018 on tehty tilannekuvan edellyttämää selvitystyötä, mitä jatketaan 2019 tilanteen tasapainottamiseksi.

Arvosana: **3**

Tavoite C2: Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita.

Toteutuma: Kertomusvuonna toimitilaratkaisut ovat vakiintuneet ja tilojen yhteiskäyttöisyyttä on edistetty, mutta tilojen käytettävyys on kuitenkin heikentynyt Hallituskatu 3:n pitkään jatkuneiden sisäilmaongelmien johdosta. Hankintatoimen osalta aloitettiin valtion yhteisten palvelujen käyttö (Cloudia-kilpailutuslusta) ja valmistauduttiin yhteisiin tuleviin menettelyihin käynnistämällä ministeriön Handi-projekti.

Arvosana: **3**

Tavoite C3: EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty.

Toteutuma: Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman toimeenpano etenee aikataulussa ja kuluvan rahoituskauden varoista oli vuoden 2018 loppuun mennessä sidottu lähes 80 %. Vuoden 2018 loppuun asetetut välitavoitteet saavutettiin kaikkien mittareiden osalta niin hyvin, että suoritusvarauksen (6 % maaseuturahoituksen kokonaismäärästä) saaminen varmistui. Vastaava kehitys on toteutunut Euroopan meri- ja kalatalousrahaston osalta.

Ministeriö on ollut mukana rahoittamassa yli kymmentä EU:n yhteistä ERANET-ohjelmaa, joiden hakuihin osallistui menestyksekkäästi MMM:n hallinnonalan tutkimuslaitoksia ja yliopistoja. Ministeriön osoittamalla kansallisella rahoituksella saatiin komission lisärahoitusta yli 1 milj. euron arvosta kotimaisille tutkimusryhmille.

Ministeriö on valmistellut koordinaattorin ominaisuudessa EU:n yhteistä metsäaiheista Forest Value -ERANET Cofund -ohjelmaa, jonka rahoituksen kokonaisvolyymi on noin 25 milj. euroa.

Ministeriö on osallistunut aktiivisesti EU:n tutkimuksen painopisteiden määrittelyyn mm. yhteisen tutkimuksen ohjelmasuunnittelun (JPI) toimitelmissä, että Horisontti 2020 ohjelmakomiteoissa ja maataloustutkimuksen pysyvässä komiteassa (SCAR).

Arvosana: 4

Tavoite C4: Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista.

Toteutuma: Laadittiin verkkoviestintäsuunnitelma ja päivitettiin kriisiviestintäsuunnitelma. Viestinnän visuaalisuutta kehitettiin lisäämällä videoiden käyttöä viestinnässä. Lisäksi osana VNK:n vastuulla olevaa julkaisutuotannon selvitysryhmätyötä osallistuttiin julkaisujen visuaalisen ilmeen kehittämiseen. Ministeriön visuaalinen ilme uudistettiin.

Viestinnän roolia, vastuita ja työnjakoa ministeriön sisällä työstettiin ja resursseja vahvistettiin.

Elintarvikevirasto, Maaseutuvirasto ja osa Maanmittauslaitoksen tietopalvelukeskusta on yhdistetty Ruokavirastoksi tavoitteena asiakaslähtöinen palvelu, tietojärjestelmäkehityksen syvempi integraatio, hallinnonalan toiminnallisuus sekä ohjauksen yhtenäistäminen. Vuoden 2018 aikana suunniteltiin Ruokaviraston tulohajautusmenettely, jota sovellettiin 2018 syksyllä Ruokaviraston vuoden 2019 tulossopimuksen valmistelussa.

MMM on aktiivisesti osallistunut maakuntaudistuksen sekä maakuntien kanssa käytävän neuvotteluprosessin valtioneuvostotason valmisteluun.

Tulohajautusta on kehitetty ottamalla virastojen kanssa käytettävät menettelyt myös laitosten kanssa.

Arvosana: 4

Tavoite C5: Henkilöstö on osaavaa ja voi hyvin.

Toteutuma: Ministeriön avustavan henkilöstön Uudistuva työ -hanke edistyy suunnitellusti. Hanke on kohdennettu koskemaan avustavissa tehtävissä työskentelevien hallinto-osaajien kokonaishyvintia.

Vuoden aikana jatkettiin ministeriön esimiestyön kehittämistä, tuottamalla esimiehille mm. erilaisia vuorovaikutteisia keskustelutilaisuuksia ja antamalla tukea VMBaron purkuun ja jatkotyöstämiseen liittyvissä asioissa. Ministeriön avainhenkilöt osallistuivat Sitran Julkisen hallinnon koulutusohjelmaan, jonka tavoitteena on edistää vastaamaan nopeiden ja kompleksisten yhteiskunnallisten muutosten johtamista.

Ministeriössä käytössä olevaa henkilöstöressis suunnittelun toimintamallia, jossa on tavoitteena huomioida myös osaamistarpeet, kehitettiin edelleen.

Osaamisen kehittämisessä hyödynnetään VNHY:n keskistettyä koulutustarjontaa ja otettiin käyttöön eOppiva toimintamalli osana osaamisen kehittämistä. Koulutuspäiviä toteutui 2,9 työpäivää/htv.

Arvosana: 4

1.3.1 Toiminnan taloudellisuus ja tuottavuus

Toiminnan taloudellisuuden ja tuottavuuden tunnuslukuina on seuraavassa taulukossa esitetty mm. työajanseurantaan perustuvat ministeriön toiminnan kustannukset ja henkilötyövuodet toiminnoittain.

Toiminnan kustannukset olivat yhteensä 35,4 milj. euroa, mistä rahoitettiin maa- ja metsätalousministeriön toimintamenomomentilta 27,7 milj. euroa ja muilta momenteilta 7,7 milj. euroa. Lukuun sisältyvät vain maa- ja metsätalousministeriön toiminnan kustannukset.

Maa- ja metsätalousministeriön toteutunut henkilötyövuosimäärä kertomusvuonna oli 266, mistä toimintamenomomentilta palkattujen osuus oli 248 ilman teknisen avun henkilöitä ja yliopistojen rahoittamaa osuutta harjoittelijoiden palkkauksesta. Toimintamenoista maksettu teknisen avun henkilöstön osuus oli 6 henkilötyövuotta ja harjoittelijoiden yliopistojen rahoittama osuus 6 henkilötyövuotta. Muiden momenttien määrärahasta maksettiin 6 henkilötyövuotta.

Taloudellisuuden tunnusluvut

Taulukossa on esitetty ministeriön kustannukset toiminnoittain vuosina 2016–2018. Luvut on esitetty miljoonina euroina. Vuoden 2016 tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia, koska ne sisältävät myös maa- ja metsätalousministeriölle kohdentuvan osuuden valtioneuvoston hallintoyksikön kustannuksista.

	2016	2017	2018
YDINTOIMINNOT	4,35	2,60	5,27
Maatalouden toimeenpanotehtävät	0,24	0,15	0,12
Maaseudun kehittämisen toimeenpanotehtävät	0,39	0,66	0,40
Metsätalouden edistäminen	0,51	0,20	0,97
Virkistyskalatalouden toimeenpanotehtävät	2,14	1,24	1,33
Elinkeinokalatalouden toimeenpanotehtävät	0,00	0,08	0,07
Riistatalouden toimeenpanotehtävät	0,87	0,17	0,01
Porotalouden toimeenpanotehtävät			0,01
Elintarvikkeet, toimeenpanotehtävät			0,02
Eläinten terveyden toimeenpanotehtävät			0,02
Kasvinterveyden toimeenpanotehtävät			0,01
Maanmittauksen ja paikkatietojen toimeenpanotehtävät			2,11
Vesitalouden toimeenpano- ja edistämistehtävät	0,13	0,09	0,07
Vesitalouden tutkimus, kehittäminen ja asiantuntijapalvelut	0,08	0,03	0,11
OHJAUSTOIMINNOT			
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	9,28	9,57	9,34
Strategiatyö, kehittäminen ja seuranta	2,86	3,10	2,98
Hallitusohjelman valmistelu ja seuranta	1,44	1,94	2,89
Tutkimustoiminta, arviointit ja ennakointi	4,33	3,92	2,94
Asiantuntijaosallistuminen muiden strategia-asioihin	0,39	0,40	0,34
Yhteiskuntasuhteiden hoito	0,26	0,21	0,20
Ministeriön toimialan ohjaus, toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	2,79	2,80	2,97
Ohjaus ja kehittäminen	1,63	1,78	1,85
Toiminnan ja talouden suunnittelu	1,00	0,89	0,93
Henkilöstöpolitiikka ja henkilöstösuunnittelu	0,09	0,08	0,05
Seuranta ja raportointi	0,06	0,05	0,03
Laillisuusvalvonta	0,01	0,00	0,11
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	8,62	7,93	8,31
EU-säädösten valmistelu ja seuranta	2,92	2,76	3,46
Kansallinen säädösten valmistelu	5,14	4,68	4,49
Säädösvalmistelun avustaminen	0,20	0,16	0,16
Säädösvalmistelun kehittäminen	0,04	0,04	0,02
Säädösten toimeenpano, seuranta ja arviointi	0,29	0,25	0,13
Lainsäädännön asiantuntijatehtävät muille hallinnonaloille	0,04	0,04	0,04
EU- ja kansainväliset asiat	10,43	9,53	8,64
EU-asiat	2,18	2,11	2,37
Kansainväliset asiat	8,24	7,42	6,27
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	0,61	0,80	0,82
Valtionavustukset	0,36	0,44	0,53
Ministeriökohtaiset erityistehtävät	0,26	0,36	0,29
Muut tehtävät	0,11	0,34	0,06
Yhteensä	36,19	33,58	35,42

Tuottavuuden tunnusluvut

Taulukossa on esitetty maa- ja metsätalousministeriön henkilötyövuodet toiminnoittain vuosina 2016–2018. Tukitoimintojen kustannukset on kohdistettu ydin- ja ohjaustoiminnoille.

	2016	2017	2018	2016	2017	2018
	htv	htv	htv	%	%	%
Yhteiskuntapolitiikan strategiat ja seuranta	58,3	62,4	59,3	22,7 %	23,7 %	22,3 %
Strategiatyö, kehittäminen ja seuranta	35,6	42,0	40,1	13,9 %	15,9 %	15,1 %
Hallitusohjelman valmistelu ja seuranta	3,3	2,6	2,3	1,3 %	1,0 %	0,9 %
Tutkimustoiminta, arvioinnit ja ennakointi	11,7	11,0	11,0	4,6 %	4,2 %	4,1 %
Asiantuntijaosallist. muiden strategia-asioihin	5,0	4,9	4,4	2,0 %	1,8 %	1,7 %
Yhteiskuntasuhteiden hoito	2,5	1,9	1,5	1,0 %	0,7 %	0,6 %
Ministeriön toimialan ohjaus, toiminta- ja taloussuunnittelu sekä seuranta	33,9	37,0	37,3	13,2 %	14,0 %	14,0 %
Ohjaus ja kehittäminen	19,1	22,4	22,0	7,4 %	8,5 %	8,3 %
Toiminnan ja talouden suunnittelu	13,7	13,6	14,5	5,3 %	5,2 %	5,5 %
Henkilöstöpolitiikka ja henkilöstösuunnittelu	0,3	0,4	0,4	0,1 %	0,1 %	0,1 %
Seuranta ja raportointi	0,7	0,6	0,3	0,3 %	0,2 %	0,1 %
Laillisuusvalvonta	0,1	0,0	0,1	0,0 %	0,0 %	0,0 %
Lainsäädännön valmistelu ja seuranta	110,1	113,0	116,4	42,8 %	42,9 %	43,8 %
EU-säädösten valmistelu ja seuranta	29,5	32,4	40,1	11,5 %	12,3 %	15,1 %
Kansallinen säädösten valmistelu	71,1	71,4	67,0	27,6 %	27,1 %	25,2 %
Säädösvalmistelun avustaminen	4,6	4,1	3,9	1,8 %	1,6 %	1,5 %
Säädösvalmistelun kehittäminen	0,2	0,5	0,2	0,1 %	0,2 %	0,1 %
Säädösten toimeenpano, seuranta ja arviointi	4,2	4,1	4,6	1,6 %	1,6 %	1,7 %
Lainsäädännön asiantuntijatehtävät muille hallinnonaloille	0,5	0,5	0,6	0,2 %	0,2 %	0,2 %
EU- ja kansainväliset asiat	44,8	39,5	41,1	17,4 %	15,0 %	15,5 %
EU-asiat	17,9	18,9	20,9	7,0 %	7,2 %	7,9 %
Kansainväliset asiat	26,9	20,6	20,2	10,5 %	7,8 %	7,6 %
Muut ministeriökohtaiset erityistehtävät	7,4	10,7	11,5	2,9 %	4,1 %	4,3 %
Valtionavustukset	5,0	7,1	8,7	1,9 %	2,7 %	3,3 %
Ministeriökohtaiset erityistehtävät	2,4	3,6	2,8	0,9 %	1,4 %	1,1 %
Muut tehtävät	2,6	1,1	0,4	1,0 %	0,4 %	0,2 %
Yhteensä	257,1	263,8	266,0	100,0 %	100,0 %	100,0 %

1.3.2 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ollut maksullisen toiminnan tuottoja vuonna 2018.

Kirjanpitoyksikön maksulliselle toiminnalle ei ole asetettu tavoitteita.

Koska kirjanpitoyksikön tulee esittää yksittäisen maksullisen toiminnan osa-alueen kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessa, vain jos osa-alueen tuotot ovat vähintään 1 milj. euroa, laskelmaa ei esitetä.

1.3.3 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Maa- ja metsätalousministeriössä yhteisrahoitteiseen toimintaan saatu rahoitus vuonna 2018 oli yhteensä 0,37 milj. euroa, missä on selvää lisäystä vuoteen 2017 verrattuna. Yhteisrahoitteinen toiminta koostui lähes täysin eri EU-rahoitteisista hankkeista.

Kirjanpitoyksikön yhteisrahoitteiselle toiminnalle ei ole asetettu tavoitteita.

Koska kirjanpitoyksikön tulee esittää kustannusvastaavuuslaskelma toimintakertomuksessaan vain silloin, kun kirjanpitoyksikön saama ja varainhoitovuodelle jaksotettu rahoitus on vähintään 1 milj. euroa, laskelmaa ei esitetä.

1.4 Tuotokset ja laadunhallinta

1.4.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Tuotokset ja laadunhallinta

Tuotos- / suoritelmäärät	Toteutuma 2016	Toteutuma 2017	Toteutuma 2018
Säädökset			
Hallituksen esitykset	17	10	26
VN:n asetukset	82	64	61
MMM:n asetukset	76	52	44
EU -normit (MMM:n vastuulla olevat)*			
Asetukset	21	15	27
Päätökset ml. EUTORlin sopimusasioina avatut	11	24	11
Direktiivit	4	4	5

Lausunnot			
Annetut lausunnot	233	317	322
Pyydetty lausunnot	132	111	114
Kirjalliset kysymykset	64	57	60
Asetetut työryhmät sekä neuvottelu- ja lautakunnat	35	29	16
Tutkimusmääräraahakemukset	122	175	166
Valtionavustusten myöntöpäätökset **	269	243	241
Julkaisut			
MMM:n julkaisu -sarja	1	10	19
Työryhmämuistiot	2	3	1
Tiedotteet	292	275	325
Tiedotustilaisuudet	25	23	26
Hankkeet			
Perustetut hankkeet	64	44	44
Käynnissä olevat hankkeet	107	131	137
Päättyneet hankkeet	51	23	38
Komission ja neuvoston kokoukset, joissa MMM Suomen päävastuuedustaja (kokousraporttien lukumäärä)	386	384	483
Matkapäivät	3 463	4 211	4 711
Kotimaa	1 327	1 506	1 741
Muu Eurooppa	1 903	2 354	2 577
Euroopan ulkopuoliset matkat	233	351	393

* Käsitteily aloitettu vuoden aikana.

** Sisältää kaikki määrärahapäätökset.

Maa- ja metsätalousministeriön tulos- ja muut ohjattavat organisaatiot sekä laaditut tulossopimukset politiikkasektoreittain, kpl

Politiikkasektori / ohjattava organisaatio	2017	2018	Vastuuosasto/ yksikkö
Tutkimus			
- Luonnonvarakeskus (Luke)	1	1	TT/TUTK
Maaseudun kehittäminen			
- 4H-neuvontaorganisaatiot	1	1	RO
- ProAgria Keskusten Liitto, ProAgria Svenska lantbrukssällskapens förbund, ProAgria Keskukset ja vastaavat ruotsinkieliset neuvontaorganisaatiot, maatalouden erikoisneuvontajärjestöt	1	1	RO
Maa- ja elintarviketalous			
- Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira)*	1	1	RO
- Maaseutuvirasto (MAVI)*	1	1	RO
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)**	-	-	RO
- ELY-keskukset (maa- ja elintarviketalous, maaseudun kehittäminen)***	-	-	RO
- Aluehallintovirastot**	-	-	RO
Luonnonvaratalous			
- ELY-keskukset (kala- ja vesitalousasiat)***	-	-	LVO
- Suomen riistakeskus	1	1	LVO

Politiikkasektori / ohjattava organisaatio	2017	2018	Vastuuosasto/ yksikkö
- Kalatalouden keskusliitto ja sen jäsenjärjestöt	1	1	LVO
- Suomen vapaa-ajankalastajien keskusjärjestö	1	1	LVO
- Suomen ympäristökeskus	1	1	LVO
Metsätalous			
- Metsähallitus (MH)	1	1	LVO
- Suomen metsäkeskus	1	1	LVO
Kiinteistö- ja paikkatietoinfrastruktuuri			
- Maanmittauslaitos (MML)	1	1	TT/TIETO
YHTEENSÄ	12	12	
<p>* Vuoden 2019 alusta Ruokavirasto ** Monivuotinen tulossopimus laaditaan TEM:n johdolla tulosohtausryhmässä, jonka työhön MMM osallistuu. *** ELY-keskuksille ja Aveille on laadittu yhteinen strategia-asiakirja 2016-2019, jonka valmisteluun MMMn hallinnonala on osallistunut. MMM osallistuu Avien ja Elyjen strategiseen ohjaukseen yhdessä muiden ministeriöiden kanssa. MMM ohjaa toimialaohjauksessa ELY-keskuksia luonnonvara-asioissa sekä maa- ja elintarviketaloudessa ja maaseudun kehittämisessä (yhdessä Ruokaviraston ja Tukesin kanssa). Ruokavirasto ohjaa toiminnallisesti Aluehallintovirastoja elintarvikkeiden turvallisuuteen ja laatuun liittyvissä asioissa.</p>			

Hallituksen esitykset (yhteensä 26 kpl):

- 3/2018 HE laiksi maataloustuotteiden markkinajärjestelystä annetun lain muuttamisesta
- 8/2018 HE laiksi ruokavirastosta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
- 4/2018 HE laeiksi Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain 24 §:n ja maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain 3 §:n muuttamisesta
- 10/2018 HE laiksi kalastuksesta Tenojoen vesistöissä Norjan kanssa tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja soveltamisesta annetun lain 8 ja 10 §:n muuttamisesta
- 20/2018 HE laiksi eläinjalostustoiminnasta annetun lain muuttamisesta
- 26/2018 HE laeiksi maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta ja eräiden maa- ja puutarhalouteen liittyvien lakien kumoamisesta
- 27/2018 HE laeiksi maatalouden rakennetuista annetun lain 13 §:n sekä porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain 11 §:n muuttamisesta
- 75/2018 HE laiksi lainajyvästöistä ja siemenrahastoista annetun lain kumoamisesta
- 83/2018 HE laiksi metsästyslain muuttamisesta
- 85/2018 HE laiksi Euroopan unionin yhteisen kalastuspolitiikan kansallisesta täytäntöönpanosta annetun lain muuttamisesta
- 89/2018 HE laiksi Maanmittauslaitoksesta
- 95/2018 HE laiksi ympäristönsuojelulain ja eläimistä saatavista sivutuotteista annetun lain muuttamisesta
- 114/2018 HE laiksi muuntogeenisen organismin viljelyn rajoittamisesta

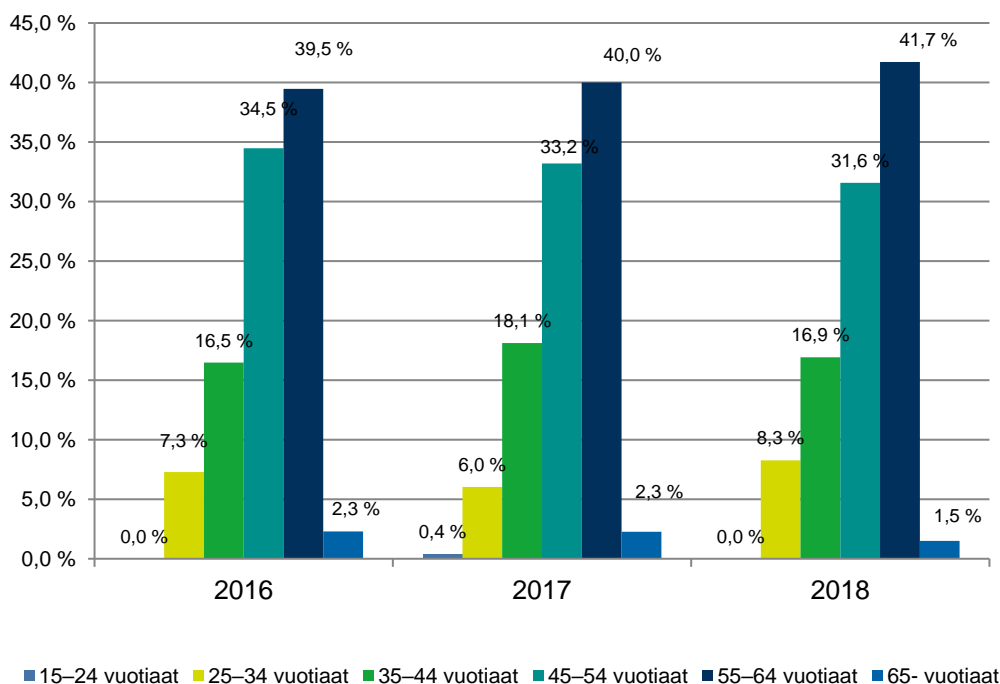
- 121/2018 HE elintarvikemarkkinalaiksi ja laiksi oikeudenkäynnistä markkinaoi-
keudessa annetun
- 127/2018 HE laiksi huoneistotietojärjestelmästä ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
(ASREK)
- 128/2018 HE laiksi riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1
§:n muuttamisesta
- 153/2018 HE laiksi kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain muutta-
misesta
- 154/2018 HE laiksi eläinten hyvinvoinnista
- 172/2018 HE siemenlaiksi sekä laiksi sakon täytöntöönpanosta annetun lain 1
§:n muuttamisesta
- 196/2018 HE laeiksi Euroopan unionin suorista tuista maataloudelle annetun lain
ja maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain muuttamisesta
- 261/2018 HE laiksi metsätuhojen torjunnasta annetun lain muuttamisesta
- 262/2018 HE elintarvikelaiksi sekä eräiden lakien muuttamiseksi
- 263/2018 HE laiksi riistavahinkolain muuttamisesta
- 286/2018 HE laeiksi vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain ja
metsästyslain muuttamisesta
- 288/2018 HE laiksi eläintautilain muuttamisesta
- 309/2018 HE laiksi kalastuslain muuttamisesta

1.4.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödyk- keiden laatu

Ministeriöllä ei ollut vuonna 2018 erillisiä, vain tähän kohtaan liittyviä tavoitteita. Palve-
lukykyyn, suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatuun liittyviä asioita on kuvattu toimin-
takertomuksen kohdissa 1.3 Toiminnallinen tehokkuus ja 1.8 Arviointien tulokset.

1.5 Henkilöstövoimavarojen hallinta ja kehittäminen

MMM:n henkilöstöä kuvaavia tunnuslukuja



Henkilöstön rakenne

	2016		2017		2018	muutos ed. vuoteen, %
Henkilöstön lkm, 31.12.	261	100,00	265	100,00	266	0,4 %
- miehet	94	36,0 %	92	34,7 %	93	1,1 %
- naiset	167	64,0 %	173	65,3 %	173	0,0 %
Vakinainen henkilöstö	242	92,7 %	234	88,3 %	229	-2,1 %
- miehet	88	93,6 %	85	92,4 %	86	1,2 %
- naiset	154	92,2 %	149	86,1 %	143	-4,0 %
Määräaikainen henkilöstö	19	7,3 %	31	11,7 %	37	19,4 %
- miehet	6	6,4 %	7	7,6 %	7	0,0 %
- naiset	13	7,8 %	24	13,9 %	30	25,0 %
Kokoaikainen henkilöstö	249	95,4 %	252	95,1 %	256	1,6 %
- miehet	92	97,9 %	91	98,9 %	91	0,0 %
- naiset	157	94,0 %	161	93,1 %	165	2,5 %
Osa-aikainen henkilöstö	12	4,6 %	13	4,9 %	10	-23,1 %
- miehet	2	2,1 %	1	1,1 %	2	100,0 %
- naiset	10	6,0 %	12	6,9 %	8	-33,3 %

	%osuudet			lkm		
	2016	2017	2018	2016	2017	2018
15–24 vuotiaat	0,0 %	0,4 %	0,0 %	0	1	0
25–34 vuotiaat	7,3 %	6,0 %	8,3 %	19	16	22
35–44 vuotiaat	16,5 %	18,1 %	16,9 %	43	48	45
45–54 vuotiaat	34,5 %	33,2 %	31,6 %	90	88	84
55–64 vuotiaat	39,5 %	40,0 %	41,7 %	103	106	111
65- vuotiaat	2,3 %	2,3 %	1,5 %	6	6	4
YHTEENSÄ	100,0 %	100,0 %	100,0 %	261	265	266

	2016	2017	2018	muutos%
Henkilöstön keski-ikä	51,1	51,2	51,4	0,4 %
- miehet	51,5	51,2	51,4	0,4 %
- naiset	50,3	51,3	51,4	0,2 %
Koulutustaso (indeksiluku 1–8)	6,5	6,5	6,5	0,0 %
- miehet	6,8	7	6,9	-1,5 %
- naiset	6,3	6,2	6,3	1,6 %
Henkilöstökulut				
Kokonaistyövoimakustannukset, 1 000 €	18 352	18414	18862	2,4 %
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä työajasta, %	79,5	80,3	80,2	-0,1 %
Tehdyn työajan palkat, prosenttiosuus palkkasummasta	76,4	77,9	78	0,1 %
Välillisten työvoimakustannusten prosenttiosuus tehdyn työajan palkoista	57	52,9	52,6	-0,5 %
Työhyvinvointi				
Työtyytyväisyysindeksi, asteikolla 1–5	3,6	3,7	3,6	-2,8 %
Lähtövaihtuvuus	9,2	11,11	12,08	10,5 %
Tulovaihtuvuus	11,15	12,64	14,34	15,2 %
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä	0	0	0,38	
Sairauspoissaolot, tpv/htv	5,8	5,9	5,3	-10,3 %
Henkilöstöinvestoinnit				
Koulutus ja kehittäminen, euroa/htv	1445	1425	1373	-3,6 %
Koulutus ja kehittäminen, tpv/htv	3,0	2,5	2,9	13,3 %
Työkunnan ja työtyytyväisyyden edistäminen	121,4	199,3	371,4	141,8 %
Työterveyshuolto (euroa/htv)	620,2	529	526,6	-0,4 %
Henkilöstön arvo, milj. euroa	165	167	170	1,8 %

Kaikki tiedot TAHTI-järjestelmästä paitsi lähtö- ja tulovaihtuvuus sekä työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen.

MMM:n pääluokan henkilötyövuosien toteutuminen vuonna 2018

Momentti	2018 TA-momentti	2018 toteutuma
30.01.22 Tutkimus ja kehittäminen (S 3v)	25	0,8
30.10.63 Maaseudun kehittäminen(S 3v)	10	1
30.10.64 EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen	223	173
30.20.47 Ruokaketjun kehittäminen	15	12
30.40.20 Kalakannan hoitovelvoitteet (S 3v)	3	-
30.40.21 Vesivarojen käytön ja hoidon menot (S 3v)	167	60,8
30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (S 2v)	35	19,5
30.40.31 Vesihuollon ja tulvasuojelun tukeminen (S 3v)	15	0,7
30.40.41 Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (S 2v)	7	1
30.40.42 Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (S 2v)	5	0,4
30.40.50 Riistatalouden edistäminen (S 2v)	5	0,3
30.40.51 Kalatalouden edistäminen (S 2v)	5	1,7
30.40.62 Elinkeinokalatalouden edistäminen (S 3v)	80	9
YHTEENSÄ	595	280,2

1.6 Tilinpäätösanalyysi

1.6.1 Rahoituksen rakenne

Kirjanpitoyksikön käytettävissä oli budjetoituja varoja vuonna 2018 yhteensä 340 milj. euroa. Tämä oli 19 milj. euroa enemmän kuin vuonna 2017. Budjetoituista varoista käytettiin 267 milj. euroa vuonna 2018. Lähes kaikki määrärahat olivat maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan määrärahoja, muiden hallinnonalojen määrärahoja käytettiin vain 0,23 milj. euroa. EU:lta saatiin rahoitusta 13,9 milj. euroa.

1.6.2 Talousarvion toteutuminen

Tulot

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksessä tulomomenttien kertymä oli 190 milj. euroa (vuonna 2017 vastaavilla momenteilla tulot 156 milj. euroa). Tulot ovat lisääntyneet erityisesti momenteilla 12.30.03 Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta ja 13.05.01 Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset.

Menot

Kirjanpitoyksikön määrärahojen nettokäyttö vuonna 2018 oli 267 milj. euroa. Se jakautui seuraavasti

menomomenttilajeittain, milj. euroa:

– Kulutusmenot (momentin numerotunnus 01–29)	36	(13 %)
– Siirtomenot (30–69)	231	(87 %)
– Sijoitusmenot (70–89)	-	-
Yhteensä	267	(100,0 %)

Kirjanpitoyksikön siirtomenomomenttien (30–69) nettokäyttö 231 miljoonaa euroa jakautui luvuittain seuraavasti, milj. euroa:

– Maaseudun kehittäminen	50	(22 %)
– Maa- ja elintarviketalous	53	(23 %)
– Luonnonvaratalous	116	(50 %)
– Metsähallitus	7	(3 %)
– Hallinto ja tutkimus	4	(2 %)

Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromomentin 30.01.29 osalta arviomääräraha ylitettiin 0,9 milj. eurolla.

Momentilla 12.30.03 Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta kertyi tuloja 2,8 milj. euroa budjetoitua enemmän. Tämä johtuu osittain siitä, että Ahvenanmaa pystyi tekemään jo maksatuspyynnön omalta osaltaan. Lisäksi maksatuksia pyrittiin tehostamaan alkukesästä.

Momentilla 12.30.44 Kalastonhoitomaksut maksukertymä jäi noin 1,5 milj. euroa oletettua pienemmäksi. Kansalaisten maksuhalukkuutta on vaikea ennakoida. Maksusuoritusten määrään on vaikuttanut se, että maksuvapautuksen piiriin (65 vuotta täyttäneet) siirtyi enemmän kuin maksuvelvollisten joukkoon (18 vuotta täyttäneet) rekrytoitui uusia kalastajia. Lisäksi kalastonhoitomaksun hinnankorotus (39 eurosta 45 euroon) on osaltaan vähentänyt myyntimääriä.

Momentin 30.01.01 (Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot) käyttö oli 26,2 milj. euroa. Vuodelta 2018 vuodelle 2019 siirtyi 9,59 milj. euroa (vuodelle 2018 siirtynyt erä oli 12,24 milj. euroa). Seuraavalle vuodelle siirtynyt määräraha väheni 2,65 milj. euroa. Määrärahasta 2,85 milj. euroa on Paikkatiedon palvelualusta -kärkihankkeeseen osoitettua rahoitusta. Seuraavalle vuodelle siirtynyt, ministeriön toimintaan käytettävissä oleva määräraha on vähentynyt edellisvuoden 8,89 milj. eurosta 6,73

milj. euroon. Ministeriön tavoitteena on ollut toimintamenomomentin siirtyvän määrärahan osuuden hallittu lasku.

Momentti 30.10.54 Hevostalouden edistäminen hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen tarkoitettulla rahapelitoiminnan tuotolla on kaksivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi vuodelle 2019 runsaat 8 milj. euroa. Pääosa siirtävästä määrärahasta on jo sidottu vuonna 2018 tehdyillä päätöksillä ja maksetaan vuoden 2019 aikana.

Momentilla 30.10.63 Maaseudun kehittäminen siirtyi vuodelle 2019 noin 1 milj. euroa. Momentin määräraha on kolmevuotinen siirtomääräraha, jolla toteutetaan 1–3-vuotisia valtakunnallisia maaseudun ja saariston tutkimus- ja kehittämishankkeita. Siirtävästä määrärahasta suurin osa on sidottu vuonna 2018 tehdyillä päätöksillä, mutta hankkeiden maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan.

Momentti 30.20.47 Kansallinen ruokaketjun kehittäminen on kolmivuotinen siirtomääräraha. Momentin määrärahasta siirtyi noin 9,8 milj. euroa vuodelle 2019, josta suurin osa on jo sidottu avustusten myöntöpäätöksillä tai sopimuksilla. Ruokaketjun kehittämistä toteutetaan 1-3-vuotisten hankkeiden ja hankintojen kautta. Sopimusten/hankkeiden maksuaikataulut ovat muutamista kuukausista kolmeen vuoteen asti ja määräytyvät hankkeiden/sopimusten edistymisen mukaan.

Momentin 30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen määrärahaa siirtyi vuodelle 2019 4,7 milj. euroa. Momentin määrärahalta toteutetaan 1–3-vuotisia luonnonvara- ja biotalouden kehittämishankkeita. Määräraha on kokonaisuudessaan sidottu hankkeisiin, mutta maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan.

Momentilla 30.40.31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen siirtyi vuodelle 2019 3,8 milj. euroa. Momentin määrärahalta toteutetaan monivuotisia vesi- ja kalatalouden kehittämishankkeita. Määräraha on kokonaisuudessaan sidottu hankkeisiin, mutta maksatukset tapahtuvat hankkeiden edistymisen mukaan.

Momentin 30.40.41 Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen määrärahaa siirtyi 3,4 milj. euroa vuodelle 2019. Hirvien aiheuttamat metsätalousvahingot jäivät arvioitua pienemmiksi. Momentin määrärahalta toteutetaan kehittämishankkeita ja tietojärjestelmähankkeita. Määräraha on osittain sidottu hankkeisiin, mutta maksatus tapahtuu hankkeiden edistymisen mukaan.

Momentilla 30.40.51 Kalatalouden edistäminen määrärahaa siirtyi 1,7 milj. euroa vuodelle 2019. Momentin määräraha on kaksivuotinen siirtomääräraha. Siirtyvillä varoilla on tarkoitus toteuttaa kalastuslain 82 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaisia hankkeita

vuoden 2019 aikana. Osalle varoista on haettu käyttötarkoituksen muutosta kalastuslain 82 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin tietojärjestelmäkuluihin.

Valtuudet

Maa- ja metsätalousministeriön pääluokan valtuudet osoitettiin vuoden 2018 tilijaotellussa maa- ja metsätalousministeriön ja Maaseutuviraston kirjanpitoyksiköille. Maa- ja metsätalousministeriön kirjanpitoyksikkö raportoi valtuuksia koskevassa talousarvion toteumalaskelmassaan momenteista 30.31.44, 30.60.44 ja 30.40.44, sekä 30.64.50 ja talousarviossa lukuun 30.40 sisällytetystä valtuuskirjauksesta. Vuoden 2018 talousarviossa myönnettiin momentilta 30.40.44 uutta valtuutta 59 milj. euroa kestävän metsätalouden mukaisille työläjeille.

Myönnetystä valtuudesta käytettiin 48,8 milj. euroa. Vuonna 2018 käytetyistä valtuuksista aiheutui samana vuonna menoja yhteensä 21,9 milj. euroa. Aikaisempina vuosina myönnetystä valtuuksista aiheutui menoja yhteensä 27 milj. euroa. Valtuuksista aiheutuva määrärahatarve tuleville vuosille on yhteensä 43,3 milj. euroa.

1.6.3 Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot olivat yhteensä 1,8 milj. euroa, joka koostui lähes yksinomaan muun toiminnan tuotoista. Muun toiminnan tuotot koostuvat pääasiassa yhteistoiminnan ja yhteisrahoitteisen toiminnan tuotoista.

Toiminnan kulut nousivat jonkin verran verrattuna vuoteen 2017 ollen 37,7 milj. euroa vuonna 2018. Toiminnan kulut ovat kasvaneet erityisesti palkkamenojen ja palveluiden ostojen osalta. Palkkamenojen kasvuun vaikutti mm. henkilöstösiirto Maaseutuvirastosta.

Rahoitustuotot lisääntyivät 7 milj. eurolla vuoteen 2017 verrattuna. Tämä on liittynyt Metsähallituksen voiton tuloutuksen kasvuun.

Satunnaiset kulut vähenivät 1,3 milj. eurolla koska kiinteistöjen hallinnan siirtoja edelleen Metsähallitukselle siirrettäväksi oli vähemmän vuoteen 2017 verrattuna.

Siirtotalouden kulut kasvoivat 23 milj. eurolla verrattuna edelliseen vuoteen. Suurin sektorikohtainen muutos tapahtui siirtotalouden kuluissa valtionhallinnolle. Ne lisääntyivät 17 milj. euroa. Tämä johtui pääosin siirrosta Maatilatalouden kehittämisrahoitukseen. Yhteensä ministeriön siirtotalouden kulut olivat 230 milj. euroa.

Ministeriön keräämät tuotot veroista ja pakollisista maksuista sisältävät kalastukseen, metsästykseseen ja riistanhoitoon sekä hevosurheiluun liittyviä maksuja. Tuotot kasvoivat 5,5 milj. euroa vuonna 2018 vuoteen 2017 verrattuna.

Maa- ja metsätalousministeriön laskennallinen kulumäärä vuonna 2018 oli 94,9 milj. euroa.

1.6.4 Tase

Taseen kansallisomaisuuden arvo oli 1,1 milj. euroa, joka koostui Metsähallitukselle siirtämättömistä luonnonsuojelutarkoituksiin hankituista maa- ja vesialueista.

Käyttöomaisuuden aineettomien hyödykkeiden arvo taseessa oli 0,5 milj. euroa. Erä koostui lähinnä kala- ja riistatalouden valmiista ja keskeneräisistä atk-järjestelmistä.

Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset sisältävät Metsähallituksen peruspääoman ja muun pääoman ehdoin sijoitetut pääomat sekä ministeriön hallussa olevat osakkeet.

Pitkäaikaisiin saamisiin sisältyvät myönnetty metsänparannuslainat, Venäjän federaation joukkovelkakirjalainat ja Metsähallituksen saamat valtionperinnöt ja maa-alueiden hallinnansiirrot siltä osin kuin niitä ei ole vielä otettu peruspääomaan.

Lyhytaikaisissa saamisissa ennakkomaksut ovat vähentyneet 7,4 milj. eurolla. Ennakkomaksut liittyvät Suomen metsäkeskukselle maksettaviin valtionapujen ennakoihin.

Kirjanpitoyksikön valtion pääoma kasvoi 18,6 milj. eurolla. Valtion pääoman muutokseen vaikuttavat edellisen vuoden kulumäärä sekä siirrot koskien valtion yleisiä maksuliiketo- tai menotilejä. Lisäksi valtion pääomaan vaikuttavat hallinnan siirtokirjaukset kirjanpitoyksiköiden välillä.

Taseen lyhytaikaiset velat olivat 10,7 milj. euroa, mikä on vuoden 2017 suuruusluokkaa.

Taseen loppusumma vuonna 2018 oli 3 859 332 631,03 euroa.

1.7 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Arvioinnin toteuttamistapa

Arviointi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta maa- ja metsätalousministeriössä vuonna 2018 perustuu osastoilla ja toimialoilla järjestettyihin arviointikokouksiin, sisäisen tarkastuksen työhön ja sen koordinointiin muiden tarkastajien tekemän työn kanssa sekä muuhun käytössä olleeseen arviointimateriaaliin. Arviointi perustuu valtiovarainministeriön suosittelemaan COSO-viitekehukseen.

Johtopäätökset

Maa- ja metsätalousministeriössä on talousarvioasetuksen 69 §:n mukaisesti toteutettu toiminnan laajuuteen ja sisältöön nähden riittävät menettelyt talouden ja toiminnan laillisuuden ja tuloksellisuuden suhteen sekä hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaamiseksi. Lisäksi johtamisen ja ohjaamisen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot taloudesta ja toiminnasta on pyritty varmistamaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuutta ja kattavuutta parantamalla ja kehittämällä.

Maa- ja metsätalousministeriön vastattavana tai välitettävänä olevien varojen hoito ja muille virastoille ja laitoksille siirretyt tehtävät, joista maa- ja metsätalousministeriö vastaa, ovat toteutuneet talousarviolain ja -asetuksen mukaisesti.

Käytössä olevat menettelyt antavat kohtuullisen varmuuden sisäisen valvonnan toimivuudesta maa- ja metsätalousministeriössä.

Olennaisimmat kehittämiskohteet

Maa- ja metsätalousministeriön strategia valmistui ja sen pohjalta jatkettiin hallinnonalan tulosohjauksen kehittämistä. Elintarviketurvallisuusviraston, Maanmittauslaitoksen tietotekniikkapalvelukeskuksen osan ja Maaseutuviraston yhdistämisen valmistelut saatiin onnistuneesti päätökseen vuoden 2018 loppuun mennessä. Ruokavirasto jatkoi virastojen toimintaa keskeytyksettä tavoitteiden mukaisesti 1.1.2019. Tulossopimuksen mukaisesti maa- ja metsätalousministeriö tulosoittaa Ruokaviraston toiminnan kehittämistä kokonaisuutena keskeisenä painopisteenä edelleen tietojärjestelmien jatkokehitys. Maakuntaudistuksen yhteistoimintavalmiuksia, koordinoitua ja resurssiohjausta varmistetaan edelleen jatkamalla yhteistyötä hallinnonalan sisällä ja ministeriöiden välillä.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosesseja kehitettiin dokumentoimalla riskienhallintapolitiikka, kartoittamalla järjestelmällisesti ja kattavasti riskejä koko organisaatiossa sekä kehittämällä valtionapujen hallinto- ja valvontaprosessia. Työtä jatketaan erityisesti seuranta- ja riskienarviointia dokumentoimalla.

1.8 Arviointien tulokset

Ministeriö teetti seuraavat toiminnan vaikutusten/vaikuttavuuden arvioinnit:

Toimenpiteet /tavoitteet (= arvioinnin nimi, sisältö lyhyesti ja vastuhenkilöt/osasto)	Toteutuma (= lyhyt selite toteutuneelta osin tai syyt, jos ei toteutunut lainkaan)
Luomualan kehittämissuunnitelman arviointi/MDI. Leena Seppä/Ruokaosasto	Arviointi suosittelee luomuhjelman jatkamista myös vuoteen 2020 päättyvän ohjelmakauden jälkeen. Arviointi esittää, että maa- ja metsätalousministeriön pitäisi päivittää ohjelma yhdessä luomualan toimijoiden kanssa, ja antaa ohjelman toimenpiteille oma budjetti. Tähän asti luomualan kehittämiseen on ohjattu rahaa pääasiassa maaseutuohjelmasta. Arviointi valmistunut aikataulussa.
Lähiaruokahuoneen arviointi/TK-Eval. Kirsi Viljanen/Ruokaosasto	Lähiaruokahuoneen tavoitteisiin tai sisältöön ei arvioinnin perusteella kaivata suuria muutoksia. Myös ohjelmassa käytettyyn lähiaruoka-termiin oltiin tyytyväisiä eikä siihen haluttu tarkennuksia. Sen sijaan lähiaruokasta viestimiseen ja brändäykseen pitäisi panostaa. Myös lähiaruokaan liittyvää tilastointia tulisi kehittää ja tutkimusta lisätä. Ohjelmalla pitäisi olla käytössään myös korvamerkittyä rahoitusta. Arviointi valmistunut aikataulussa.
Saaristopolitiikan ulkoinen arviointi. Sanna Sihvola/Ruokaosasto	Saaristopolitiikan ulkoinen arviointi toteutettiin ja sen pohjalta on käynnistetty kehittämistyö. Kehittämistyössä painottuu erityisesti vuorovaikutteisten toimintamallien luominen saaristoalueiden kanssa sekä saaristopolitiikan tietoisuuden nostaminen monikanavaisen viestinnän kautta.
EMKR/Kalastuksen ja vesiviljelyn toimialakatsaukset, Kalamarkkinakatsaus, Kalataloushallinnon toimivuus ja tehokkuus, Kalastuksen uusien toimijakohtaisten kiintiöiden arviointi. Timo Halonen/Luonnonvaraosasto	Euroopan meri ja kalatalousrahaston tuloksellisuuden ja vaikutavuuden arviointi perustuu jatkuvaan arvioinnin ja ennakkoinnin periaatteeseen ja arviointiprosessista vastuussa on Luonnonvarakeskus. Vuonna 2018 arvioinnin painopiste oli kalatalouden toimintaympäristön ja toimialojen kehityksen arvioinnissa ja tulevaisuuden näkymien ennakkoinnissa sekä rahaston rahoituksen tuloksellisuuden arvioinnissa. Toimintaympäristöarviointien mukaan kotimaisesta kalasta on edelleen kova pula. Sen tarjonnassa on kuitenkin tapahtunut hienoinen käänne parempaan. Vesiviljelyyn on syntynyt uutta kapasiteettia niin meri- kuin kiertovesikasvatukseen, mutta se ei ole vielä ehtinyt realisoitua tuotannon kasvuna. Kasvatetun ja kalastetun kalan hinta on korkea ja kysyntää on niin koti- kuin vientimarkkinoilla. Jalostussektori investoi vientimarkkinoiden kasvattamiseen. Silakka ja muikku käyvät entistä paremmin kaupaksi ja muita kauppakaloja tarvittaisiin merkittävästi lisää. Särkikalojen jalostus on lisääntynyt. Rannikkokalastus on kasvavien hylje- ja merimetso-ongelmien vuoksi

Toimenpiteet /tavoitteet (= arvioinnin nimi, sisältö lyhyesti ja vastuuhenkilöt/osasto)	Toteutuma (= lyhyt selite toteutuneelta osin tai syyt, jos ei toteutunut lainkaan)
	<p>vaipunut kriisiin. Sisävesikalastuksella menee paremmin ja siellä ovat erityisesti kuhasaaliit nousseet. Kalataloushallinnon palvelukyvykyys on noussut ja se on hyvällä tasolla erityisesti tukipolitiikan osalta.</p> <p>https://merijakalatalous.fi/meri-ja-kalatalousrahasto/toimintaohjelman-ennakointi-ja-arviointi/</p>

1.9 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Väärinkäytökset ja rikokset

Väärinkäytöksiä tai rikoksia ei havaittu vuonna 2018.

Takaisinperinnät

Takaisinperintöjä ei tehty vuonna 2018.

2 Talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2018	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veroluonteiset tulot	0,00	696	696,00	0,00	100 %
11.04.01 Arvonlisävero	0,00	696	696,00	0,00	100 %
12. Sekalaiset tulot	69 567 710,66	94 709 992	97 148 645,45	2 438 653,51	103 %
12.23.99 Valtioneuvoston kanslian muut tulot		1 631	1 631,36	0,00	100 %
12.30.03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	6 537 408,78	10 000 000	12 758 072,35	2 758 072,35	128 %
12.30.04. EU:lta saatavat muut tulot	431 166,78	455 187	455 187,41	0,00	100 %
12.30.20. Hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen käytettävä osuus rahapeli-toiminnan tuotosta	39 371 250,87	40 590 000	40 585 801,70	-4 198,30	100 %
12.30.41. Tenojoen kalastuslupamaksut	0,00	500 000	1 172 993,96	672 993,96	235 %
12.30.42. Hirvieläinten metsästysmaksut	4 322 017,09	4 575 000	5 258 779,65	683 779,65	115 %
12.30.44. Kalastonhoitomaksut	8 096 465,00	10 100 000	8 561 226,00	-1 538 774,00	85 %
12.30.45. Riistanhoitomaksut	10 021 338,31	11 920 000	11 786 779,85	-133 220,15	99 %
12.30.99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	344 296,78	322 650	322 650,03	0,00	100 %
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	414 038,90	16 202 030	16 202 029,52	0,00	100 %
12.39.10. Muut sekalaiset tulot	29 728,15	43 494	43 493,62	0,00	100 %
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	86 014 696,88	92 714 196	92 714 195,98	0,00	100 %
13.01.05. Korot muista lainoista	13 416,48	8 702	8 701,51	0,00	100 %
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	1 280,40	1 216	1 216,38	0,00	100 %
13.03.01.1 Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	1 280,40				
13.05.01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	86 000 000,00	92 704 278	92 704 278,09	0,00	100 %
15. Lainat	140 664,09	106 809	106 809,35	0,00	100 %
15.01.04. Muiden lainojen lyhennykset	140 664,09	106 809	106 809,35	0,00	100 %
Tuloarviotilit yhteensä	155 723 071,63	187 531 693	189 970 346,78	2 438 653,51	101 %

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA+LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös2018	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	0,00	136 768	77 672,10	59 095,93	136 768,03	0,00	56 666,67	192 666,67	133 570,74	59 095,93
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	56 666,67	56 666,67	56 666,67	0,00
23.01.24. Suomen EU-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2v)	0,00	136 000	76 904,07	59 095,93	136 000,00	0,00	0,00	136 000,00	76 904,07	59 095,93
23.01.24.1 Palkkaus- ja muut kulutusmenot (EK)		136 000	76 904,07	59 095,93	136 000,00	0,00		136 000,00	76 904,07	59 095,93
23.01.29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	0,00	768	768,03		768,03	0,00				
24.Ulkoministeriön hallinnonala	77 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	85 867,99	85 867,99	79 052,47	6 815,52
24.90.68. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	77 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	85 867,99	85 867,99	79 052,47	6 815,52
28.Valtiovarainministeriön hallinnonala	8 687,44	83 752	78 843,61		78 843,61	4 908,68	0,00	0,00	0,00	0,00
28.01.29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 681,44	1 648	1 648,29		1 648,29	0,00				
28.60.12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	7 006,00	7 104	7 104,00		7 104,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
28.99.95 Satunnaiset säädösperusteiset menot (arviomääräraha)	0,00	75 000	70 091,32		70 091,32	4 908,68				
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	274 778 905,18	282 344 333	231 012 270,56	43 101 115,83	274 113 386,39	8 230 946,38	57 504 623,29	277 011 102,72	212 001 459,73	48 807 613,47
30.01.01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2v)	25 103 247,00	23 930 900	14 344 880,58	9 586 019,42	23 930 900,00	0,00	11 947 750,52	35 878 650,52	26 227 887,61	9 586 019,42

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA+LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös2018	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.01.01.1. Ministeriön kulutusmenot (KPY)	10 770 247,00	10 287 900	5 077 811,55	5 210 088,45	10 287 900,00	0,00	3 546 967,73	13 834 867,73	8 560 035,79	5 210 088,45
30.01.01.2. Ministeriön palkkaukset (KPY)	14 333 000,00	13 643 000	9 267 069,03	4 375 930,97	13 643 000,00	0,00	8 400 782,79	22 043 782,79	17 667 851,82	4 375 930,97
30.01.22. Tutkimus ja kehittäminen (nettob) (siirtomääräraha 3 v)	1 103 000,00	798 000	2 387,94	795 612,06	798 000,00	0,00	1 039 853,59	1 837 853,59	814 363,11	1 023 490,48
30.01.29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	1 273 907,11	1 079 148	1 079 148,34		1 079 148,34	0,00				
30.01.66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	4 374 357,01	4 353 000	4 163 721,55		4 163 721,55	189 278,45				
30.01.66.1 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet	2 774 357,01	2 753 000	2 563 721,55		2 563 721,55	189 278,45				
30.01.66.2 Euroopan metsäinstituutin rahoitus (EK) (enintään)	1 600 000,00	1 600 000	1 600 000,00		1 600 000,00	0,00				
30.10.50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	5 366 000,00	5 266 000	4 885 126,76	380 873,24	5 266 000,00	0,00	141 733,24	5 407 733,24	5 026 860,00	380 873,24
30.10.54. Hevostalouden edistäminen hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen tarkoitettulla rahapelitoiminnan tuotolla (siirtomääräraha 2 v)	39 772 000,00	40 182 000	32 131 975,00	8 050 025,00	40 182 000,00	0,00	7 394 264,52	47 576 264,52	38 797 489,33	8 050 025,00
30.10.55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	3 905 000,00	3 905 000	3 905 000,00	0,00	3 905 000,00	0,00	0,00	3 905 000,00	3 905 000,00	0,00
30.10.63 Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 273 000,00	2 000 000	1 179 669,17	820 330,83	2 000 000,00	0,00	941 212,86	2 941 212,86	1 915 408,66	1 025 804,20
30.10.63.1 Valtakunnalliset tutkimus- ja kehittämishankkeet (KPY)	488 000,00	682 000	0,00	682 000,00	682 000,00	0,00	869 077,32	1 551 077,32	663 603,95	887 473,37

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA+LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös2018	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.10.63.2 Kylätoiminnan valtionapu (KPY)	650 000,00	1 100 000	1 100 000,00	0,00	1 100 000,00	0,00	0,00	1 100 000,00	1 100 000,00	0,00
30.10.63.3 Maaseutupolitiikan neuvosto (KPY)	67 500,00	68 000	35 551,57	32 448,43	68 000,00	0,00	23 530,61	91 530,61	59 082,18	32 448,43
30.10.63.4 Saaristoasiain neuvottelukunta (KPY)	67 500,00	150 000	44 117,60	105 882,40	150 000,00	0,00	48 604,93	198 604,93	92 722,53	105 882,40
30.20.20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta (arviomääräraha)	19 524,24	38 000	16 070,02		16 070,02	21 929,98				
30.20.20.2. Eläintautitorjunnan ja eläinsuojelun menot (KPY)	19 524,24	38 000	16 070,02		16 070,02	21 929,98				
30.20.46. EU:n osarahoittama ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	613 046,40	613 046,40	613 046,40	0,00
30.20.46.7. Koulujakelujärjestelmän tiedotus ja liitännäistoimenpiteet (KPY)							213 046,40	213 046,40	213 046,40	0,00
30.20.46.8. Team Finland -yhteistyö (KPY)							400 000,00	400 000,00	400 000,00	0,00
30.20.47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	6 839 000,00	6 619 000	517 298,57	6 101 701,43	6 619 000,00	0,00	6 599 483,81	13 218 483,81	3 395 446,58	9 823 037,23
30.20.47.1. Ruokaketjun kehittämishankkeet (KPY)	2 500 000,00	500 000	0,00	500 000,00	500 000,00	0,00	2 062 000,00	2 562 000,00	0,00	2 562 000,00
30.20.47.2. Muu ruokaketjun kehittäminen (KPY)	1 589 000,00	4 369 000	64 668,57	4 304 331,43	4 369 000,00	0,00	2 244 859,81	6 613 859,81	818 984,86	5 794 874,95
30.20.47.4 EkoCentria (KPY)	150 000,00						90 000,00	90 000,00	12 370,06	77 629,94
30.20.47.5. Pro Luomu ry (KPY)		100 000	40 000,00	60 000,00	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00	40 000,00	60 000,00
30.20.47.6. Suomalainen ruoantuotanto	2 500 000,00	1 500 000	352 630,00	1 147 370,00	1 500 000,00	0,00	2 142 624,00	3 642 624,00	2 404 091,66	1 238 532,34

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA+LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös2018	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.20.47.7. Arktiset Aromit (KPY)	100 000,00	150 000	60 000,00	90 000,00	150 000,00	0,00	60 000,00	210 000	120 000,00	90 000,00
30.20.60. Siirto interventiorahastoon (kiinteä määräraha)	200 000,00	200 000	200 000,00		200 000,00	0,00				
30.20.61. Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3 v)	48 000 000,00	49 000 000	49 000 000,00	0,00	49 000 000,00	0,00	15 000 000,00	64 000 000,00	49 000 000,00	0,00
30.20.62. Eräät valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	637 000,00	587 000	365 904,02	221 095,98	587 000,00	0,00	400 000,00	987 000,00	765 904,02	221 095,98
30.20.62.2. Valtionavut valtakunnallisille eläin- suojelujärjestöille (KPY)	87 000,00	87 000	87 000,00	0,00	87 000,00	0,00	0,00	87 000,00	87 000,00	0,00
30.20.62.3. Valtionapu Helsingin yliopistolle (KPY)	400 000,00	400 000	178 904,02	221 095,98	400 000,00	0,00	400 000,00	800 000,00	578 904,02	221 095,98
30.20.62.4. Eläinkokeita korvaavat vaihtoehtoi- set tutkimusmenetelmät (KPY)	150 000,00	100 000	100 000,00	0,00	100 000,00	0,00	0,00	100 000,00	100 000,00	0,00
30.40.21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (siirtomääräraha 3 v)	1 023 500,00	758 000	230 228,31	527 771,69	758 000,00	0,00	0,00	758 000,00	230 228,31	527 771,69
30.40.22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	9 191 249,00	6 751 968	2 729 532,50	4 022 435,50	6 751 968,00	0,00	6 263 165,69	13 015 133,69	7 909 110,74	4 747 487,11
30.40.22.1. Muu luonnonvara- ja biotalouden edistäminen	3 880 293,00	3 834 072	1 364 782,52	2 469 289,48	3 834 072,00	0,00	2 489 434,26	6 323 506,26	3 577 896,36	2 745 609,90
30.40.22.3. Puu liikkeelle	3 610 956,00	2 642 896	1 215 311,33	1 427 584,67	2 642 896,00	0,00	2 596 050,82	5 238 946,82	3 747 018,88	1 491 927,67
30.40.22.4. Kiertotalouden läpimurto	200 000,00	200 000	149 438,65	50 561,35	200 000,00	0,00	135 256,85	335 256,85	284 695,50	50 561,35
30.40.22.5. Suomalainen ruoantuotanto	1 500 000,00	75 000	0,00	75 000,00	75 000,00	0,00	1 042 423,76	1 117 423,76	299 500,00	459 388,19
30.40.31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	1 240 500,00	3 775 000	0,00	3 775 000,00	3 775 000,00	0,00	40 500,00	3 815 500,00	0,00	3 815 500,00

Pääloukan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA+LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös2018	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.31.1 Muu vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen	0,00	1 274 000	0,00	1 274 000,00	1 274 000,00	0,00	0,00	1 274 000,00	0,00	1 274 000,00
30.40.31.2. Luontopoliittika	1 240 500,00	2 501 000	0,00	2 501 000,00	2 501 000,00	0,00	40 500,00	2 541 500,00	0,00	2 541 500,00
30.40.40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)	0,00	937 705	51 310,95		51 310,95	886 394,05				
30.40.41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	3 368 468,17	4 575 000	1 237 701,52	3 337 298,48	4 575 000,00	0,00	2 513 696,18	7 088 696,18	3 681 345,48	3 407 350,70
30.40.42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)	3 980 047,14	2 007 801	1 777 821,31	229 980,12	2 007 801,43	0,00	24 433,84	2 032 235,27	1 802 255,15	229 980,12
30.40.44. Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (arviomääräraha)	52 813 105,51	56 230 000	49 096 656,10		49 096 656,10	7 133 343,90				
30.40.45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	3 027 000,00	5 027 000	4 093 096,86	933 903,14	5 027 000,00	0,00	1 031 205,48	6 058 205,48	5 124 302,34	933 903,14
30.40.46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)	41 200 000,00	40 183 000	40 183 000,00	0,00	40 183 000,00	0,00	0,00	40 183 000,00	40 183 000,00	0,00
30.40.50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	10 130 000,00	11 904 475	11 130 677,22	773 797,78	11 904 475,00	0,00	21 054,25	11 925 529,25	11 151 731,47	773 797,78
30.40.51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)		3 148 000,00	3 365 335	1 647 496,24	1 717 838,76	3 365 335,00	0,00	1 741 604,11	5 106 939,11	3 389 100,35
30.40.51.1.Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry (EK)	50 000,00	50 000	50 000,00	0,00	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00
30.40.51.2. Muu kalatalouden edistäminen	3 098 000,00	3 315 335	1 597 496,24	1 717 838,76	3 315 335,00	0,00	1 741 604,11	5 056 939,11	3 339 100,35	1 717 838,76
30.40.53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	1 332 000,00	932 000	368 139,00	563 861,00	932 000,00	0,00	912 743,00	1 844 743,00	1 280 882,00	563 861,00

Päälukon, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA+LTA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös2018	Vertailu Talousarvio – Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.40.62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	895 000,00	295 000	0,00	295 000,00	295 000,00	0,00	778 875,80	1 073 875,80	112 669,58	961 206,22
30.40.62.3. Kansalliset toimenpiteet	895 000,00	295 000	0,00	295 000,00	295 000,00	0,00	778 875,80	1 073 875,80	112 669,58	961 206,22
30.40.83. Lainat puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (siirtomääräraha 3 v)	50 000,00	50 000	0,00	50 000,00	50 000,00	0,00	100 000,00	150 000,00	0,00	100 000,00
30.64.50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	5 514 000,00	7 594 000	6 675 428,60	918 571,40	7 594 000,00	0,00	0,00	7 594 000,00	6 675 428,60	918 571,40
30.64.50.1. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät		6 494 000	6 494 000,00	0,00	6 494 000,00	0,00		6 494 000,00	6 494 000,00	0,00
30.64.50.2 Pohjois-Suomen metsäpuiden siemenhuolto		1 100 000	181 428,60	918 571,40	1 100 000,00	0,00		1 100 000,00	181 428,60	918 571,40
Määrärahatilit yhteensä	274 864 592,62	282 564 853	231 168 786,27	43 160 211,76	274 328 998,03	8 235 855,06	57 647 157,95	277 289 637,38	212 214 082,94	48 873 524,92

Kirjanpitoyksikön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (numero ja nimi), johon valtuus liittyy	Aikaisem- pien vuosien valtuuksien käyttö	Vuoden 2018 valtuudet						Talousarvio- menot 2018	Määrärahatarve 2019	Määräraha- tarve 2020	Määräraha- tarve 2021	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittavissa 2019 TA:ssa						
30.31.44. Tuki puuntuotannon kestävyys- turvaamiseen**	207 592							19	6	0	0	0	6
Aikaisempien vuosien valtuudet	207 592							19	6	0	0	0	6
30.60.44. ja 30.40.44. Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen*	811 418	59 000	20 264	79 264	48 817	30 447		49 077	29 114	12 061	1 707	421	43 303
30.40. Valtuus pandojen kuoleman varalta		2 000 000		2 000 000	0	2 000 000		0	0	0	0	0	
30.64.50. Pohjois-Suomen laajat siemenke- räykset		2 200 000		2 200 000	0	2 200 000		0	0	0	0	0	
Aikaisempien vuosien valtuudet	811 418							27 154	11 614	4 061	607	128	16 410
Vuonna 2018 käytettävissä olleet valtuudet		4 259 000	20 264	4 279 264	48 817	4 230 447	30 447	21 923	17 500	8 000	1 100	293	26 893
Yhteensä	1 019 010	4 259 000	20 264	4 279 264	48 817	4 230 447	0	49 096	29 120	12 061	1 707	421	43 309
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	1 019 010							27 173	11 620	4 061	607	128	16 416
- korkotukivaltuudet	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna 2018 käytettävissä olleet valtuudet, josta		4 259 000	20 264	4 279 264	48 817	4 230 447	0	21 923	17 500	8 000	1 100	293	26 893
- korkotukivaltuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Momentin 30.31.44 ja 30.60.44 valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve kohdentuvat talousarviossa momentille 30.40.44.

3 Tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2018–31.12.2018		1.1.2017–31.12.2017	
TOIMINNAN TUOTOT				
Vuokrat ja käyttökorvaukset	50,46		50,46	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 778 896,34</u>	1 778 946,80	<u>1 278 606,93</u>	1 278 657,39
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	58 272,75		68 775,35	
Henkilöstökulut	18 512 404,34		17 643 437,04	
Vuokrat	62 790,76		64 732,68	
Palvelujen ostot	12 130 514,23		10 979 476,95	
Muut kulut	4 190 459,29		4 392 983,92	
Valmistus omaan käyttöön (-)	0,00		-83 259,28	
Poistot	462 373,94		509 312,64	
Sisäiset kulut	<u>2 301 698,23</u>	<u>-37 718 513,54</u>	<u>1 630 052,35</u>	<u>-35 205 511,65</u>
JÄÄMÄ I		-35 939 566,74		-33 926 854,26
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	92 839 205,04		85 828 287,85	
Rahoituskulut	<u>-11 580,94</u>	92 827 624,10	<u>-12 974,50</u>	85 815 313,35
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	400 046,67		660 667,44	
Satunnaiset kulut	<u>-1 568 369,34</u>	<u>-1 168 322,67</u>	<u>-3 180 599,00</u>	<u>-2 519 931,56</u>
JÄÄMÄ II		55 719 734,69		49 368 527,53
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Siirtotalouden tuotot EU:n toimielimiltä ja muilta elimiltä	<u>13 213 259,76</u>	13 213 259,76	<u>6 991 135,62</u>	6 991 135,62
Kulut				
Siirtotalouden kulut paikallishallinnolle	71 231,95		59 206,69	
Siirtotalouden kulut elinkeinoelämälle	105 806 898,81		100 655 408,46	
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	68 630 464,99		67 580 083,79	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	444 110,26		148 530,77	
Siirtotalouden kulut valtionhallinnolle	53 094 438,90		36 121 462,40	
Muut siirtotalouden kulut	<u>1 600 000,00</u>	<u>-229 647 144,91</u>	<u>1 600 000,00</u>	<u>-206 164 692,11</u>
JÄÄMÄ III		-160 714 150,46		-149 805 028,96
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Verot ja veronluonteiset maksut	67 365 347,16		61 811 071,27	
Perityt arvonlisäverot	696,00		0,00	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-1 560 625,26</u>	<u>65 805 417,90</u>	<u>-1 646 582,89</u>	<u>60 164 488,38</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		-94 908 732,56		-89 640 540,58

4 Tase

VASTAAVAA	31.12.2018		31.12.2017	
KANSALLISOMAISUUS				
Maa- ja vesialueet	<u>1 153 064,31</u>	1 153 064,31	<u>690 490,51</u>	690 490,51
KANSALLISOMAISUUS YHTEENSÄ		1 153 064,31		690 490,51
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	240 759,24		703 133,18	
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>892 543,51</u>	1 133 302,75	<u>897 801,51</u>	1 600 934,69
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Rakennusmaa- ja vesialueet	530 075,39		530 075,39	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>3 033,00</u>	533 108,39	<u>3 033,00</u>	533 108,39
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	15 706,24		15 706,24	
Liikelaitosten peruspääomat	2 600 935 160,52		2 596 551 464,52	
Liikelaitoksiin muun oman pääoman ehdoin sijoitetut pääomat	<u>1 244 268 823,93</u>	<u>3 845 219 690,69</u>	<u>1 221 049 369,41</u>	<u>3 817 616 540,17</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		3 846 886 101,83		3 819 750 583,25
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>391,83</u>	391,83	<u>391,83</u>	391,83
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
Pitkäaikaiset saamiset	<u>1 515 574,03</u>	1 515 574,03	<u>2 705 396,58</u>	2 705 396,58
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	50,40		60,87	
Valuuttamääräiset lainasaamiset	137 750,31		131 513,47	
Siirtosaamiset	1 485 515,88		1 041 621,01	
Muut lyhytaikaiset saamiset	86 990,88		254 032,80	
Ennakkomaksut	<u>8 067 041,56</u>	9 777 349,03	<u>15 478 352,88</u>	16 905 581,03
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kirjanpitoyksikön tulotilit	<u>150,00</u>	150,00	<u>4 523,00</u>	4 523,00
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		11 293 464,89		19 615 892,44
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>3 859 332 631,03</u>		<u>3 840 056 966,20</u>

	31.12.2018		31.12.2017	
VASTATTAVAA				
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	788 608 364,76		788 608 364,76	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	3 041 422 175,38		3 026 440 855,05	
Pääoman siirrot	113 491 867,28		104 621 860,91	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-94 908 732,56</u>	3 848 613 674,86	<u>-89 640 540,58</u>	3 830 030 540,14
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN				
Saadut ennakot	1 101 436,08		1 305 496,20	
Ostovelat	5 283 378,39		4 324 971,77	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	376 549,17		358 771,31	
Edelleen tilitettävät erät	406 404,09		349 515,85	
Siirtovelat	3 411 092,77		3 386 216,93	
Muut lyhytaikaiset velat	<u>140 095,67</u>	<u>10 718 956,17</u>	<u>301 454,00</u>	<u>10 026 426,06</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		10 718 956,17		10 026 426,06
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>3 859 332 631,03</u>		<u>3 840 056 966,20</u>

5 Liitetiedot

Seuraavassa on esitetty tilinpäätösohjeen mukaiset liitteet; 17 kpl.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 1: Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

Ministeriön taseeseen sisältyy Metsähallituksen taseeseen liittyvä 130 010,00 euron suuruinen erä, jonka osalta on tehty tuloutus, koska siihen liittyviä kiinteistöjä ei ole siirretty vuonna 2018 hallinnan siirrolla maa- ja metsätalousministeriölle.

Kirjanpitoyksikön taloushallintoon liittyviä palveluja tuottaa Valtion talous- ja henkilöhallinnon palvelukeskus.

Kirjanpitoyksiköllä ei ole muita ulkomaanrahan määräisiä velkoja ja muita sitoumuksia kuin Valtion viljavaraston vanhoihin saamisiin liittyvä joukkovelkakirjalaina Russian Federation, jonka arvostamisessa käytetty kurssi (USD) oli 31.12.2018 1,1450.

Valtion virka- ja työehtosopimuksessa sopimuskaudelle 2018–2020 (9.3.2018) on sopimuksen 6 §:ssä kirjattu, että virkamiehelle ja työntekijälle, jonka palvelussuhde on alkanut viimeistään 3.9.2018 ja palvelussuhde on keskeytymättä jatkunut 18.11.2018 saakka, maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä erillinen kertaerä. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 %:a yleisen virka- ja työehtosopimuksen 7 §:n mukaisesta kuukausipalkkauksesta. Kertaerää ei ole jaksotettu tilikaudelle 2018, vaan se kirjataan kokonaisuudessaan tilikauden 2019 menoksi.

Tilinpäätös on laadittu vakiintuneiden arvostus- ja jaksotusperiaatteiden mukaisesti.

Maa- ja metsätalousministeriön (Kpy 440) tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2017	Talousarvio 2018 (TA + TA:t)	Talousarvion 2018 määrärahojen		Tilinpäätös 2018	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
				käyttö vuonna 2018	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2018	Käyttö vuonna 2018 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
30.01.01.	Bruttomenot	26 347 910,73		15 784 477,30		25 370 496,72				27 667 484,33	
Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (nettob) (siirtomääräraha 2 v)	Bruttotulot	1 244 663,73		1 439 596,72		1 439 596,72				1 439 596,72	
	Nettomenot	25 103 247,00	23 930 900	14 344 880,58	9 586 019,42	23 930 900,00	0,00	11 947 750,52	35 878 650,52	26 227 887,61	9 586 019,42
30.01.22.	Bruttomenot	1 107 485,27		256 374,43		1 051 986,49				1 108 297,93	
Tutkimus ja kehittäminen (nettob) (siirtomääräraha 3 v)	Bruttotulot	4 485,27		253 986,49		253 986,49				293 934,82	
	Nettomenot	1 103 000,00	798 000	2 387,94	795 612,06	798 000,00	0,00	1 039 853,59	1 837 853,59	814 363,11	1 023 490,48
30.40.21.	Bruttomenot	1 023 500,00		230 228,31		758 000,00				230 228,31	
Vesivarojen käytön ja hoidon menot (nettob) (siirtomääräraha 3 v)	Bruttotulot	0,00		0,00		0,00				0,00	
	Nettomenot	1 023 500,00	758 000	230 228,31	527 771,69	758 000,00	0,00	0,00	758 000,00	230 228,31	527 771,69

Maa- ja metsätalousministeriön (Kpy 440) tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	37 532 000	803 104	2
30.01.29 Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	37 532 000	803 104,45	2
Pääloukat yhteensä	37 532 000	803 104,45	2

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Pääluokan ja tilijaottelun numero ja nimi. Tilijaottelut eritellään myöntämisvuosittain.			Peruutettu	
			Tilijaottelu	Yhteensä
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala				16 202 029,52
Vuosi 2016				
30.40.22.3		Puu liikkeelle	0,27	408 535,84
30.40.22.5		Suomalainen ruoantuotanto	358 535,57	
30.40.83		Lainat puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (siirtomääräraha 3v)	50 000,00	
Vuosi 2017				
30.01.01.1		Ministeriön kulutusmenot (KPY)	64 743,49	15 793 493,68
30.10.54		Hevostalouden edistäminen hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen tarkoitettulla rahapeloiminnan tuotolla (siirtomääräraha 2v)	728 750,19	
30.20.61		Siirto Maatilatalouden kehittämisrahastoon (siirtomääräraha 3v)	15 000 000,00	
Pääluokat yhteensä				16 202 029,52
Vuosi 2016				408 535,84
Vuosi 2017				15 793 493,68

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2018	2017
Henkilöstökulut	15 811 606,16	15 091 997,16
Palkat ja palkkiot	15 811 740,56	15 393 481,79
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-134,40	-301 484,63
Henkilösivukulut	2 700 798,18	2 551 439,88
Eläkekulut	2 504 264,31	2 429 190,10
Muut henkilösivukulut	196 533,87	122 249,78
Yhteensä	18 512 404,34	17 643 437,04
Johdon palkat ja palkkiot, josta	395 309,50	382 128,32
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	480,00	240,00
Johto	240,00	240,00
Muu henkilöstö	240,00	0,00

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2018	2017	Muutos 2018–2017
Korot euromääräisistä saamisista	23 314,06	28 428,46	-5 114,40
Korot valuuttamääräisistä saamisista	76 131,95	91 624,09	-15 492,14
Emissio-, pääoma- ja kurssierot saamisista	34 270,38	-293 045,10	327 315,48
Osingot	1 216,38	1 280,40	-64,02
Liikelaitosten voiton tuloutukset	92 704 278,09	86 000 000,00	6 704 278,09
Muut rahoitustuotot	-5,82	0,00	-5,82
Rahoitustuotot yhteensä	92 839 205,04	85 828 287,85	7 010 917,19

Rahoituskulut	2018	2017	Muutos 2018–2017
Korot euromääräisistä veloista	541,35	1 604,84	-1 063,49
Sijoitusten ja lainasaamisten tileistäpoistot	7 290,53	10 757,36	-3 466,83
Muut rahoituskulut	3 749,06	612,30	3 136,76
Rahoituskulut yhteensä	11 580,94	12 974,50	-1 393,56
Netto	92 827 624,10	85 815 313,35	7 012 310,75

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat

Sektori	Lainapääoma 31.12.2018	Lisäys 2018	Vähennys 2018	Lainapääoma 31.12.2017	Pääomamuutos 2018–2017
Yritykset	5 164,85	0,00	1 892,04	7 056,89	-1 892,04
Yritykset	5 164,85	0,00	1 892,04	7 056,89	-1 892,04
- Yksityiset yritykset	5 164,85	0,00	1 892,04	7 056,89	-1 892,04
Kotitaloudet	228 232,71	0,00	112 207,84	340 440,55	-112 207,84
Työnantaja- ja muut elinkeinonharjoittajien kotitaloudet	228 232,71	0,00	112 207,84	340 440,55	-112 207,84
- Maatilatalouden harjoittajien kotitaloudet	228 232,71	0,00	112 207,84	340 440,55	-112 207,84
Palkansaajakotitaloudet	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ulkomaat	1 090 523,28	0,00	82 138,48	1 172 661,76	-82 138,48
Muut maat ja kansainväliset järjestöt	1 090 523,28	0,00	82 138,48	1 172 661,76	-82 138,48
Yhteensä	1 323 920,84	0,00	196 238,36	1 520 159,20	-196 238,36

Kohdassa Ulkomaat oleva erä on dollarimääräinen joukkovelkakirjasaaminen Venäjän valtiolta.
Tämän saamisen tasearvosta on pitkäaikaisissa saamisissa 0,95 milj. euroa ja lyhytaikaisissa saamisissa 0,14 milj. euroa.
Kyse ei ole talousarviotaloudesta annetuista lainoista vaan Valtion viljavaraston saatavista, jotka on muunnettu joukkovelkakirjasaamiseksi
Pääoman muutos johtuu osittain valuuttakurssin muutoksesta.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappalemäärä	31.12.2018			Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot	31.12.2017	
		Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo	Omistus-osuus %			Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	2134	19 462,08	15 706,24	0,0	0,0	1 216,38	19 440,74	15 706,24
AKTIA A	2134	19 462,08	15 706,24	0,0	0,0	1 216,38	19 440,74	15 706,24
Osakkeet ja osuudet yhteensä		19 462,08	15 706,24	0,00	0,00	1 216,38	19 440,74	15 706,24

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

	Kirjanpitoarvo 31.12.2018	Kirjanpitoarvo 31.12.2017
Liikelaitos Metsähallitus	3 845 203 984,45	3 817 600 833,93
- Peruspääoma	2 600 935 160,52	2 596 551 464,52
- Muu oma pääoma	1 244 268 823,93	1 221 049 369,41
Yhteensä	3 845 203 984,45	3 817 600 833,93

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Taseen rahoituserät ja velat

31.12.2018	Vaihtuvakorkoiset			Kiinteäkorkoiset			Yhteensä
	Alle 1 vuosi	1–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Alle 1 vuosi	1– 5 vuotta	Yli 5 vuotta	
Vastaavien rahoituserät							
Euromääräiset lainasaamiset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	233 397,56	233 397,56
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat	0,00	0,00	0,00	150,00	0,00	0,00	150,00
Yhteensä	0,00	0,00	0,00	150,00	0,00	233 397,56	233 547,56

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole myönnettyjä takauksia tai takuita.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole taseeseen sisältyviä rahastoituja varoja.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole taseeseen sisältyttämiä rahastoituja varoja.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole velan muutoksia.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole velan maturiteettijakaumaa ja duraatiota.

Maa- ja metsätalousministeriön (KPY 440) tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Maa- ja metsätalousministeriöllä ei ole esitettävää tällä liitteellä.

6 Allekirjoitukset

Hyväksytään maa- ja metsätalousministeriön tilinpäätös vuodelta 2018.

Helsingissä 27. päivänä helmikuuta 2019

Maa- ja metsätalousministeri

Jari Leppä

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio